

سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
معاونت برنامه ریزی و امور اقتصادی
دفتر سیاستها و مطالعات راهبردی

چشم انداز، ماموریت، راهبردها و برنامه های

سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
دفتر سیاست ها و مطالعات راهبردی

عنوان نشریه : چشم انداز، ماموریت، راهبردها و برنامه های سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
تهیه و تنظیم: عبدالله مخبر دزفولی، محمد رضا بلالی، ثریا قاسمی
همکاران: علیرضا نیکویی، حوریه رضایی
ناشر: سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
شماره فروست (در سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی):
شمارگان (تیراژ): محدود
تاریخ انتشار: 1402

فهرست مطالب

پیشگفتار	5
چشم انداز:	6
ماموریت:	6
چالش های کلان بخش کشاورزی	6
حوزه منابع پایه	6
تولید و پس از تولید	6
حوزه حکمرانی	6
حوزه منابع انسانی	7
راهبردهای سازمان تات در راستای حل چالش های بخش:	8
راهبرد کلان 1: پاسخگویی به نیازهای اولویت دار بخش کشاورزی و منابع طبیعی در سطح ملی و استانی	9
راهبردهای تخصصی	9
عملکرد در سال 1400-1401	9
راهبرد کلان 2: دانش بنیان کردن مجموعه فعالیت های بخش کشاورزی و منابع طبیعی از طریق توسعه نظام نوآوری	10
راهبردهای تخصصی	10
برنامه های اجرایی (1401-1405)	10
عملکرد در سال 1400-1401	10
راهبرد کلان 3: برون سپاری فعالیت های غیرحاکمیتی	11
راهبردهای تخصصی	11
برنامه های اجرایی (1401-1405)	11
عملکرد در سال 1400-1401	11
راهبرد کلان 4: افزایش ثروت و اقتدار ملی از طریق ارتقای ضریب امنیت غذایی	12
راهبردهای تخصصی	12
برنامه های اجرایی (1401-1405)	12
عملکرد حوزه زراعی و باغی در سال 1400-1401	13
عملکرد حوزه دام و طیور در سال 1400-1401	14
عملکرد حوزه آبیان در سال 1400-1401	14

14	عملکرد سرم و واکسن در سال 1401-1400
15	عملکرد حوزه سلامت در سال 1401-1400
16	راهبرد کلان 5: مدیریت، حفظ و نگهداری منابع پایه(آب، خاک، جنگل و مرتع و منابع ژنتیکی)
16	راهبرد های تخصصی
16	برنامه های اجرایی (1401-1405)
17	عملکرد در سال 1401-1400
17	عملکرد حوزه منابع ژنتیکی در سال 1401-1400
19	راهبرد کلان 6: آموزش و تربیت کشاورزان، بهره برداران و کارکنان
19	راهبردهای تخصصی
19	برنامه های اجرایی (1401-1405)
19	عملکرد حوزه مهارت های حرفه ای و شغلی در سال 1401-1400
20	عملکرد حوزه تربیت کشاورزان آینده در سال 1401-1400
20	راهبرد کلان 7: آینده پژوهی
20	راهبرد تخصصی:
20	برنامه های اجرایی(1401-1405):
21	پیوست ها
22	احصاء چالش های کلان بخش کشاورزی مبتنی بر کلیه اسناد بالادستی از سند دولت تا سند سازمان
	ترسیم وضعیت مطلوب و تعیین سهم سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی در کاهش چالش های چهارگانه سند تحول
36	دولت مردمی
36	نقشه راه بازطراحی سازمان تات
42	سهم سازمان تات در کاهش چالش های چهارگانه مندرج در فصل ششم سند تحول دولت مردمی
49	مصوبات نشست مشترک سازمان و موسسات / پژوهشگاه / پژوهشکده ها و مراکز ملی در ارائه گزارش عملکرد سال 1400 ...

پیشگفتار

امنیت غذایی پایدار زیربنای دستیابی به امنیت اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی کشور است و از ارکان حکمرانی درست و عادلانه به شمار می‌رود، به‌طوری که از منظر ارزش‌های بنیادین به عنوان یکی از مهمترین حقوق فرد و جامعه محسوب می‌شود. با این نگاه، حقوق نسل‌های آینده از طریق حفاظت از منابع پایه تولید و بهره‌برداری پایدار از این منابع مویر می‌باشد. باید توجه داشت که در طول تاریخ، ظهور و افول تعدادی از تمدن‌ها و سیطره آنها متکی بر منابع تأمین آب و غذا بوده است. امروزه نیز غذا این کارکرد سیاسی-امنیتی را در قالبی نوین برعهده دارد و نظم نوین جهانی و استیلای حاکمیتی، از نقش غذا به‌عنوان ابزاری مهم در عرصه جهانی بهره می‌گیرد. در سال تولید، دانش بنیان و اشتغال آفرین، کشور نیازمند به یک انقلاب در حوزه افزایش بهره‌وری در بخش کشاورزی می‌باشد. در این راستا سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی با سرلوحه قرار دادن شعار سال مقام معظم رهبری (مدظله العالی) و شعار سازمان دانش بنیان، بهره‌ور و پاسخگو، چشم انداز "تحقق امنیت غذایی پایدار را با رویکرد نظام نوآوری کشاورزی و منابع طبیعی"، ماموریت "استقرار نظام نوآوری کشاورزی و منابع طبیعی" را با راهبردهای هفتگانه "دانش بنیان کردن مجموعه فعالیت‌های بخش کشاورزی و منابع طبیعی، افزایش ثروت و اقتدار ملی از طریق ارتقای ضریب امنیت غذایی با افزایش ضریب نفوذ دانش و فناوری در عرصه‌های کشاورزی و منابع طبیعی، تلاش مضاعف در مدیریت، حفظ و نگهداری منابع پایه (آب، خاک، جنگل، مرتع و منابع ژنتیکی)، برون سپاری فعالیت‌های غیرحاکمیتی با مشارکت دادن بخش‌های خصوصی فعال و دلسوز، برنامه ریزی برای آموزش و تربیت کشاورزان آینده، بهره‌برداران و کارکنان، تدوین طرح‌های آینده پژوهی در حوزه‌های مختلف، پاسخ‌گویی به نیازهای اولویت‌دار بخش اجرا"، موجبات تحقق امنیت و اقتدار غذایی از طریق اجرای نظام بهره‌وری در بخش کشاورزی و پیاده‌سازی الگوی کشت که مبتنی بر توان اکولوژیک، مزیت نسبی، تغییر اقلیم، مدیریت منابع و مصارف آب است را فراهم نموده است.

لذا در شرایط پر از چالش کنونی با ویژگی نوسان، پیچیدگی، عدم قطعیت و ابهام که سازمان‌ها را تحت تاثیر قرار می‌دهد، نیازمند ارتقاء دانش، مهارت تجزیه و تحلیل و سرعت تصمیم‌گیری توسط مدیران، بویژه مدیران راهبردی سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج می‌باشیم. براین اساس شایسته است کلیه واحدهای تابعه و وابسته سازمان تات در راستای اثربخشی هرچه بیشتر در حل چالش‌های فراوری بخش کشاورزی کلیه اقدامات پژوهشی، آموزشی و ترویجی خود را سامان دهی و هدایت نمایند.

سید مجتبی خیام نکویی

معاون وزیر و رئیس سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی

چشم انداز:

تحقق امنیت غذایی پایدار با رویکرد نظام نوآوری کشاورزی و منابع طبیعی

ماموریت:

استقرار نظام نوآوری کشاورزی و منابع طبیعی

چالش های کلان بخش کشاورزی

اسناد بالادستی حوزه کشاورزی مشتمل بر سند تحول دولت، سند ملی و دانش بنیان امنیت غذایی، برنامه تحول کشاورزی با رویکرد جهادی وزیر محترم جهاد کشاورزی، برنامه موسسه پژوهشهای برنامه ریزی و اقتصاد کشاورزی و توسعه روستایی، برنامه جهش تولید با رویکرد گشایش اقتصادی در بخش کشاورزی، برنامه استراتژیک و تحول سازمان، مورد بررسی قرار گرفته و کلیه چالشها جمع بندی شد. چالش های کلان و مشترک در اسناد فوق الذکر انتخاب، اولویت بندی و در چهار حوزه زیر طبقه بندی شد.

حوزه منابع پایه

- ☐ محدودیت آب و حکمرانی آن
- ☐ تخریب اراضی و کیفیت خاک
- ☐ تغییر اقلیم و پدیده های حدی
- ☐ خشکسالی و ریزگردها
- ☐ روند افزایشی تخریب و فرسایش خاک زیست بومهای جنگلی و مرتعی

تولید و پس از تولید

- ☐ ناپایداری در خودکفایی محصولات مهم
- ☐ کاهش روند سرمایه گذاری
- ☐ وابستگی به واردات نهاده های تولید
- ☐ نارسایی در برنامه ریزی یکپارچه برای تولید سلامت محور مواد غذایی
- ☐ بالا بودن ضایعات و تلفات
- ☐ پائین بودن کارایی اقتصادی بهره برداران
- ☐ نابسامانی بازار و ناکارآمدی نظام توزیع
- ☐ فقدان یا ضعف زنجیره ارزش

حوزه حکمرانی

- ☐ حکمرانی منابع پایه

- ❑ کم توجهی به توسعه روستایی کشور
- ❑ ناکارآمدی سامانه های کنترل مرزی برای قرنطینه گیاهی و دامی و پیشگیری از قاچاق محصولات کشاورزی و غذایی
- ❑ نبود نظام کارآمد و هوشمند مدیریت امنیت غذایی کشور
- ❑ شکل گیری فساد

حوزه منابع انسانی

- ❑ پایین بودن سطح تحصیلات و مهارت شاغلین و دانش آموختگان
- ❑ نبود نظام سنجش مهارت و احراز صلاحیت حرفه ای
- ❑ ضعف در نظام نوآوری، به کارگیری فناوری های نوین و آینده ساز
- ❑ بهینه نبودن الگوی مصرف، فرهنگ و سواد تغذیه ای

راهبردهای سازمان تات در راستای حل چالش های بخش:

در راستای چشم انداز و مأموریت سازمان و با هدف اثربخشی هرچه بیشتر واحدهای تابعه و مجموعه سازمان در رفع مسائل بخش کشاورزی و اجرایی سازی ویراست 2 برنامه تحول کشاورزی با رویکرد جهادی سازمان(نامه شماره 7310/210 مورخ 1401/3/24)، هفت راهبرد کلان و راهبردهای تخصصی متناظر با آن تعیین شد(جدول1). در جلسات نشست ارائه عملکرد 1400 واحدهای تابعه سازمان مبتنی بر موارد فوق متناسب با هر واحد مصوباتی تنظیم و طی نامه شماره 15832/200 مورخ 1401/6/20، ابلاغ گردید(پیوست).

جدول 1. راهبرد کلان و راهبردهای تخصصی سازمان

ردیف	راهبردهای کلان	راهبردهای تخصصی
1	پاسخگویی به نیازهای اولویت دار بخش کشاورزی و منابع طبیعی در سطح ملی و استانی	پاسخگویی به نیازهای اولویت داربخش کشاورزی و منابع طبیعی در سطح استانی
		هدایت ظرفیت های سازمان و موسسات به سمت فعالیت های کاربردی اولویت دار بخش کشاورزی و منابع طبیعی
		متناسب سازی نیروهای ستادی در موسسات و مراکز و هدایت ظرفیت ها به سمت نیروهای صف(خط مقدم)
		افزایش تعاملات بین موسسات به منظور هم افزایی در فعالیت های بزرگ و تحول آفرین در بخش کشاورزی
2	دانش بنیان کردن مجموعه فعالیت های بخش کشاورزی و منابع طبیعی از طریق توسعه نظام نوآوری	تقویت نظام بهره برداری، تشکل ها و اطاق صنفی کشاورزی
		حمایت و زمینه سازی برای توسعه شرکت های دانش بنیان بخش غیردولتی
		افزایش ضریب نفوذ دانش و فناوری در عرصه های کشاورزی و منابع طبیعی
3	برون سپاری فعالیت های غیرحاکمیتی	ارتقای بهره وری و حمایت از تولیدات فناورانه بخش غیردولتی
		همکاری های مشترک با اتحادیه ها و بخش خصوصی
4	افزایش ثروت و اقتدار ملی از طریق ارتقای ضریب امنیت غذایی	افزایش امنیت غذایی در حوزه محصولات زراعی، باغی، دام، طیور و آبزیان
		ارتقاء بهره وری تولید در دیمزارها
		کاهش ضایعات و زائدات بخش کشاورزی
		توسعه نوغان داری در کل کشور
5	مدیریت، حفظ و نگهداری منابع پایه(آب، خاک، جنگل و مرتع و منابع ژنتیکی)	ارتقاء سلامت جامعه
		ارتقای مدیریت منابع پایه، حفاظت و احیاء منابع ژنتیکی، رویشگاه ها و اکوسیستم های طبیعی
		توسعه شورورزی
6	آموزش و تربیت کشاورزان، بهره برداران و کارکنان	ارتقاء دانش و مهارت کشاورزان و بهره برداران
		افزایش ضریب نفوذ دانش و فناوری
		تربیت کشاورزان آینده
		توانمندسازی دانش آموختگان و کارکنان
7	آینده پژوهی	مرجعیت جامع درآینده پژوهی، اعلام مخاطرات، راهبردهای پژوهش و تولید و فراوری محصولات بخش کشاورزی و صنایع جانبی و تبدیلی

راهبرد کلان 1: پاسخگویی به نیازهای اولویت‌دار بخش کشاورزی و منابع طبیعی در سطح ملی و استانی

راهبردهای تخصصی

- ❖ پاسخگویی به نیازهای اولویت‌دار بخش کشاورزی و منابع طبیعی در سطح استانی
- ❖ هدایت ظرفیت‌های سازمان و موسسات به سمت فعالیت‌های کاربردی اولویت‌دار بخش کشاورزی و منابع طبیعی
- ❖ متناسب‌سازی نیروهای ستادی در موسسات و مراکز و هدایت ظرفیت‌ها به سمت نیروهای صف (خط مقدم)
- ❖ افزایش تعاملات بین موسسات به منظور هم‌افزایی در فعالیت‌های بزرگ و تحول‌آفرین در بخش کشاورزی

عملکرد در سال 1401-1400

- عضویت در شورای مدیران و معاونین سازمان جهاد کشاورزی
- هماهنگی در تعیین روسای مراکز استانها با روسای سازمان‌ها
- برنامه‌ریزی شوراهای استانی با محوریت روسای سازمانها
- تلاش در عضویت روسای مراکز استانها در شورای برنامه‌ریزی استان
- حمایت ویژه مالی سازمان برای پژوهشهای دارای اولویت (1٪ از اعتبارات جاری)
- اصلاح آیین‌نامه طرح‌های سفارشی استانی و ابلاغ آن
- تجلیل و معرفی سالیانه روسای سازمانهای حامی تات
- تجلیل و معرفی سالیانه استاندارهای حامی تات
- تاکید بر فعال سازی شورای تات
- اصلاح و تغییر آیین‌نامه ارتقا اعضا هیات علمی
- اصلاح و تغییر آیین‌نامه ترفیع اعضا هیات علمی
- ترغیب در حذف طرح‌های پژوهشی فاقد اولویت
- راه‌اندازی شوراهای تخصصی با مدیریت معاونت‌های اجرایی

راهبرد کلان 2: دانش بنیان کردن مجموعه فعالیت های بخش کشاورزی و منابع طبیعی از طریق توسعه نظام نوآوری

راهبردهای تخصصی

- ❖ تقویت نظام بهره برداری، تشکل ها و اطلاق صنفی کشاورزی
- ❖ حمایت و زمینه سازی برای توسعه شرکت های دانش بنیان بخش غیردولتی
- ❖ افزایش ضریب نفوذ دانش و فناوری در عرصه های کشاورزی و منابع طبیعی

برنامه های اجرایی (1401-1405)

- تاسیس پارک علم و فناوری
- راه اندازی دهکده ها و مزارع نوآوری با محوریت سازمان های استانی
- برنامه جامع آموزش و ترویج باغات نوآوری (ابلاغی به موسسات)
- برنامه جامع آموزش و ترویج مزارع نوآوری تخصصی بذر و نهال (ابلاغی به موسسات)
- تبیین استراتژیهای لازم در راستای افزایش اثربخشی تحقیقات از طریق افزایش پروژه های فناور محور، تسهیل انتقال دانش فنی به شرکت های دانش بنیان و حمایت از شرکتهای دانش بنیان (ابلاغی به موسسات)
- برنامه جامع آموزش و ترویج یافته های تحقیقاتی به عرصه های تولیدی از طریق طرح های تحقیقی – ترویجی – توسعه ای (ابلاغی به موسسات)
- برنامه ایجاد فروشگاههای زنجیره ای تخصصی بذر و نهال (ابلاغی به موسسات)

عملکرد در سال 1400-1401

- ❖ ایجاد پارک ملی علم و فناوری کشاورزی و منابع طبیعی
- ❖ ایجاد 4 دهکده فناوری و نوآوری کشاورزی و منابع طبیعی (خراسان رضوی، همدان، سمنان، شاهرود)
- ❖ ایجاد 2 مرکز رشد کشاورزی، استقرار 154 هسته و واحد فناور، خروج 104 هسته و واحد فناور موفق (تبدیل ایده به کسب و کار جدید)
- ❖ انتقال 82 عنوان فناوری/ دانش فنی به بخش خصوصی
- ❖ به مشارکت گذاردن دارائی های مشهود (عرصه، اعیان، امکانات، تجهیزات و ...) و نامشهود (فناوری/ دانش فنی/ نمانام) سازمان با شرکت های دانش بنیان
- ❖ اصلاح فرآیندهای صدور مجوز و پروانه بهره برداری
- ❖ تقویت صندوق حمایت از توسعه پژوهش و فناوری در بخش کشاورزی (افزایش سهام داران و سرمایه)

راهبرد کلان 3: برون سپاری فعالیت های غیر حاکمیتی

راهبردهای تخصصی

- ❖ ارتقای بهره وری و حمایت از تولیدات فناورانه بخش غیردولتی
- ❖ همکاری های مشترک با اتحادیه ها و بخش خصوصی

برنامه های اجرایی (1401-1405)

- به مشارکت گذاردن دارائی های مشهود و نامشهود سازمان با شرکت های دانش بنیان
- تسهیل صدور مجوزها و تدوین ضوابط حمایتی
- برنامه طراحی و عملیاتی نمودن مدل/مدل های بهینه برای انتقال دانش فنی به بخش خصوصی (ابلاغی به موسسات)
- برنامه جامع فناوری های توسعه گیاهان دارویی و معطر با رویکرد خصوصی سازی (ابلاغی به موسسات)
- برنامه ساماندهی و استانداردسازی فعالیت شرکتهای خصوصی فعال در حوزه کشت و بافت (ابلاغی به موسسات)

عملکرد در سال 1401-1400

- انعقاد تفاهم نامه همکاری با سازمان اتکا در زمینه نظام نوآوری و تحقیق برای توسعه
- انتقال دانش و فناوری به بخش خصوصی از طریق تولید مشارکتی هسته های اولیه نهال
- مشارکت در تولید هسته های بذری زعفران با بخش خصوصی
- انتقال دانش و فناوری به بخش خصوصی از طریق تولید مشارکتی گیاهان دارویی
- کاهش زمان فرایند صدور مجوزها

راهبرد کلان 4: افزایش ثروت و اقتدار ملی از طریق ارتقای ضریب امنیت غذایی

راهبردهای تخصصی

- ❖ افزایش امنیت غذایی در حوزه محصولات زراعی، باغی، دام، طیور و آبزیان
- ❖ ارتقاء بهره‌وری تولید در دیمزارها
- ❖ مدیریت آب در مزرعه، محصولات کم آب بر و ارتقاء بهره‌وری آب
- ❖ کاهش ضایعات و زائدات بخش کشاورزی
- ❖ توسعه نوغان‌داری در کل کشور
- ❖ ارتقاء سلامت جامعه

برنامه‌های اجرایی (1401-1405)

- برنامه ارتقاء خود اکتائی در تولید و فراوری محصولات مهم زراعی، باغی، دام، طیور و آبزیان (ابلاغی به موسسات)
- برنامه جامع خودکفائی پایدار در تامین هسته‌های بذری محصولات زراعی، باغی، دام، طیور و آبزیان (ابلاغی به موسسات)
- برنامه جامع جایگزینی علوفه و خوراک دام با استفاده از کلیه ی ظرفیت های موجود در کشور (ابلاغی به موسسات)
- برنامه جامع پایش و پیشگیری آفات، بیماری ها و علف های هرز (ابلاغی به موسسات)
- برنامه جامع آمایش باغات کشور همراه با نقشه راه منطبق بر نیاز، صادرات و توسعه (ابلاغی به موسسات)
- برنامه جامع توسعه میوه های گرمسیری (ابلاغی به موسسات)
- برنامه جامع چای کشور (کمی، کیفی، برند سازی) (ابلاغی به موسسات)
- برنامه جامع ثبت، گواهی و نظارت بر تولید بذر و نهال (با رویکرد پوشش حداکثری محصولات تحت کشت) (ابلاغی به موسسات)
- برنامه جامع استاندارد سازی بذر و نهال تولیدی در کشور (ابلاغی به موسسات)
- برنامه خودکفائی در تولید واکسن ها و سایر فراورده های بیولوژیک وارداتی (ابلاغی به موسسات)
- برنامه های جامع شتر، گاو میش و آرین (ابلاغی به موسسات)
- برنامه پیاده سازی مدل خوراک دام خراسان رضوی در سایر استان ها (ابلاغی به موسسات)
- **19 طرح کلان ارتقاء کمی و کیفی و بهره‌وری تولید محصولات زراعی، باغی، دام، طیور و آبزیان / توسعه کاربرد پروبیوتیک در صنایع کشاورزی / زنجیره‌های ارزش محصولات کشاورزی و غذا (در دست بازنگری)**
- برنامه ارتقاء خود اکتائی در تولید و فراوری محصولات زراعی دیم (ابلاغی به موسسات)
- برنامه جامع خودکفائی پایدار در تامین هسته‌های بذری محصولات دیم (ابلاغی به موسسات)
- برنامه جامع Speed breeding محصولات زراعی دیم (ابلاغی به موسسات)

- برنامه جامع کاهش ضایعات و زائدات بخش کشاورزی (ابلاغی به موسسات)
- طرح کلان کاهش ضایعات و بهره گیری از زائدات در محصولات کشاورزی (در دست بازنگری)
- برنامه ارتقاء خود اتکائی در تولید و فراوری ابریشم (ابلاغی به موسسات)
- برنامه حضور در بازارهای جهانی و افزایش صادرات (ابلاغی به موسسات)
- برنامه جامع دستیابی به گونه های پربازده ابریشم (ابلاغی به موسسات)
- برنامه جامع زنجیره ارزش ابریشم (ابلاغی به موسسات)
- برنامه جامع پایش سلامت محصولات کشاورزی (ابلاغی به موسسات)
- برنامه جامع سالم سازی محصولات زراعی و باغی و ایجاد برند "سلامت تات" (ابلاغی به موسسات)
- برنامه جامع معرفی سموم و آفت کش های کم خطر (ابلاغی به موسسات)
- برنامه جامع کاهش مصرف سموم و آفت کشها با رویکرد مبارزه تلفیقی و بیولوژیک (ابلاغی به موسسات)
- برنامه جامع تحقیق، آموزش و ترویج ارتقاء آگاهی جامعه بویژه بهره برداران در خصوص مصرف سموم (ابلاغی به موسسات)
- طرح کلان پایش سلامت محصولات کشاورزی (در دست بازنگری)

عملکرد حوزه زراعی و باغی در سال 1401-1400

- ❖ معرفی 50 رقم سازگار و پرمحصول انواع محصولات زراعی و باغی
- ❖ تولید حدود 7000 تن هسته های اولیه انواع محصولات زراعی
- ❖ گواهی بیش از 440 هزار تن بذر انواع محصولات زراعی
- ❖ توسعه کنترل و گواهی بذرهای سبزی و صیفی از طریق آغاز فرایند نظارت بر گواهی بذر خیارهیبرید و گوجه فرنگی برای اولین بار، پوشش گواهی بذر 14 محصول سبزی و صیفی شامل 26 رقم بومی کشور
- ❖ نظارت بر تولید 5/1 میلیون اصله نهال گواهی شده در فضای بسته
- ❖ نظارت بر تولید 4/21 میلیون اصله نهال شناسه دار
- ❖ برآورد نیاز کودی سالیانه گیاهان زراعی و باغی کشور
- ❖ پایش و کنترل کیفیت 2625 برند فرمول های کود تولیدی، توزیعی و وارداتی و حذف 153 مورد از چرخه توزیع

عملکرد حوزه دام و طیور در سال 1400-1401

❖ اصلاح نژاد مرغ بومی

✓ (تولید تخم مرغ هر مرغ از 60 به 180 عدد در سال)

❖ تحقیق و توسعه لاین آرین (کاهش ضریب تبدیل غذایی)

✓ صرفه جویی به میزان 1200 میلیارد تومان در سال به ازای کاهش ضریب تبدیل غذایی از 9/1 به

8/1

✓ کاهش هزینه های خوراک و افزایش سودآوری پرورش دهندگان مرغ

❖ ارتقاء خود اتکایی در تولید علوفه و خوراک دام و طیور

✓ توسعه فناوری سیلاژ خوراک کامل

✓ تکمیل دانش فنی تولید خوراک کامل از شاخ و برگ خرما

عملکرد حوزه آبزیان در سال 1400-1401

❖ دستیابی به دانش فنی مولد سازی، تکثیر و تولید لارو بچه ماهی از ماهی سی باس آسیایی

این گونه، کاملاً وارداتی بوده و تنها گونه ی پرورش ماهی در قفس در جنوب است. در صورت ورود بخش اجرا، قادر خواهیم بود در این گونه به خوداتکایی برسیم.

❖ ورود، قرنطینه و سازگاری گونه میگوی کروما (گونه خلیج فارس) برای اولین بار به منظور دستیابی به

بیوتکنیک معرفی، مولدسازی، تکثیر و پرورش که منجر به افزایش ضریب خوداتکایی در کنار گونه صد

درصد وارداتی و انامی خواهد شد.

این گونه تنها گونه ای است که در فصول سرد که قادر به تولید سایر گونه های میگو نیستیم، فرایند تولید ادامه داشته باشد.

❖ تولید 1560000 (یک میلیون و پانصد و شصت هزار) عدد انواع بذور و هسته های اولیه آبزیان از جمله

تخم چشم زده، بچه میگوی عاری از بیماری خاص و بچه ماهی

عملکرد سرم و واکسن در سال 1400-1401

❖ تولید اولین واکسن استنشاقی کووید در دنیا (کوپارس رازی)

❖ تامین سهم 94 درصدی از واکسن های مصرف پزشکی تولیدی در کشور، با تولید 19 میلیون دز

❖ تامین سهم 95 درصدی از فراورده های مصرف دام تولیدی در کشور با تولید 289 میلیون دز

❖ تامین سهم 95 درصدی از فراورده های مصرف طیور تولیدی در کشور با تولید 3203 میلیون دز (3

میلیارد و 203 میلیون دز)

❖ سهم 75 درصدی از سرم های درمانی تولیدی در کشور با تولید 155 هزار آمپول

عملکرد حوزه سلامت در سال 1401-1400

❖ **تنوع بخشیدن به سبد آفت کش های شیمیایی** (طی 9 ماه گذشته تعداد 38 مورد آفتکش/فرمولاسیون جدید به سبد آفتکش های کشور اضافه شده است) (افزایش 50 درصدی نسبت به میانگین سالهای 99-92).

❖ **ارتقای سلامت غذا در محصولات کشاورزی از طریق:**

✓ استفاده از روش های جایگزین کنترل شیمیایی در مدیریت آفات مهم و کلیدی کرم گلوگاه انار و سنک بذر خوار کلزا، گوجه فرنگی و نخود

✓ پایش باقیمانده سموم در نمونه های کشمش، خرما، خیار، گوجه فرنگی، سیب و انگور

✓ پایش آفلاتوکسین در محصول برنج استانهای گیلان و مازندران

❖ **کاهش 40 درصدی مصرف حشره کش دلتامترین** در کنترل سن گندم از 300 به 180 میلی لیتر در هکتار (سالانه حدود ۱۲۰ میلیارد ریال صرفه جویی به همراه خواهد داشت).

❖ **تدوین دستورالعمل های کودی و محصول سالم** (تدوین 16 دستورالعمل محصول سالم گواهی شده و ارگانیک گیاهان زراعی و باغی)

❖ **پایش و کنترل کیفیت گندم، سیب زمینی، پیاز و خیار و برنج** تولیدی کشور از نظر عناصر سنگین

راهبرد کلان 5: مدیریت، حفظ و نگهداری منابع پایه (آب، خاک، جنگل و مرتع و منابع ژنتیکی)

راهبرد های تخصصی

❖ ارتقای مدیریت منابع پایه، حفاظت و احیاء منابع ژنتیکی، رویشگاه ها و اکوسیستم های طبیعی

❖ توسعه شورورزی

برنامه های اجرایی (1401-1405)

- برنامه جامع ایجاد یک نسخه از بانک ژن پشتیبان برای کل ذخایر ژنتیکی کشور (ابلاغی به موسسات)
- برنامه جامع استاندارد سازی و مدیریت، حفظ و نگهداری ذخایر ژنتیکی در کلیه حوزه های بخش کشاورزی (ابلاغی به موسسات)
- برنامه جامع اختصاص 10 درصد از کل گلخانه های کشور به کشت علوفه (ابلاغی به موسسات)
- برنامه جامع توسعه گلخانه ها در کشور (ابلاغی به موسسات)
- برنامه جامع شناخت و اثرگذاری تغییرات اقلیمی بر بخش کشاورزی و منابع طبیعی در کشور (ابلاغی به موسسات)
- بهینه سازی مدل آبخوان داری گربایگان و گذار از رویکرد دولتی با کمک بخش خصوصی، استانداری و .. (ابلاغی به موسسات)
- برنامه جامع مدیریت فرسایش خاک (ابلاغی به موسسات)
- برنامه جامع مدیریت کشت برنج در کشور و اتخاذ تدابیر لازم برای جلوگیری از کشت در استان های غیرشمال (ابلاغی به موسسات)
- برنامه جامع توسعه و بهبود روش های افزایش کرین آلی خاک (ابلاغی به موسسات)
- برنامه جامع چرای سنگین دام با هدف جلوگیری از کاهش ذخایر بومی مرتعی (ابلاغی به موسسات)
- برنامه جامع شناخت و پایش کمی و کیفی جنگل، مرتع و بیابان (ابلاغی به موسسات)
- برنامه جامع احیا و توسعه جنگل، جنگل کاری و زراعت چوب (ابلاغی به موسسات)
- برنامه جامع مدیریت اکوسیستم های مرتعی (ابلاغی به موسسات)
- برنامه جامع پایش منابع تولید ریزگرد و راهکارهای مهار آن در کشور (ابلاغی به موسسات)
- برنامه جامع مدیریت یکپارچه حوزه آبخیز (ابلاغی به موسسات)
- مدیریت جامع خشکسالی در بخش کشاورزی (ابلاغی به موسسات)
- 11 طرح کلان در حوزه های منابع طبیعی آب و خاک/تغییر اقلیم/ تنوع زیستی و منابع ژنتیکی (در دست بازنگری)
- برنامه جامع کشت یک میلیون هکتار از گیاهان شور پسند (ابلاغی به موسسات)

- برنامه جامع جایگزینی علوفه و خوراک دام با استفاده از گیاهان شورپسند و متحمل به شوری (ابلاغی به موسسات)
- برنامه جامع تامین هسته های اولیه بذر گیاهان شورپسند و متحمل به شوری منطبق بر نیاز بخش (ابلاغی به موسسات)
- طرح کلان شورورزی (در دست بازنگری)

عملکرد در سال 1401-1400

- ❖ ظرفیت سنجی و تعیین 941736 هکتار از کشور برای توسعه زراعت چوب در کشور (مساحت صنوبر کاری ها در کشور 32049 هکتار).
- ❖ معرفی 26 کلن صنوبر در منطقه شمال کشور (گیلان 7 کلن، مازندران 11 کلن و گلستان 8 کلن) با ضریب نفوذ صد درصد (تولید 3/4 میلیون قلمه)
- ❖ مطالعه 770 هزار هکتار از کانون های کنونی تولید گرد و غبار در استان خوزستان (هدایت فنی و اصلاح روش ها بر اساس نتایج مطالعات در حین نظارت بر فعالیت پیمانکاران طرف قرارداد با اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان خوزستان در سطح 25000 هکتار)
- ❖ مطالعات جامع کنترل گرد و غبار منطقه سیستان در سطح 670 هزار هکتار (با مطالعات اقلیمی که بایستی ابر روی ارتفاعات انجام می شد، سطح به حدود 1200 هزار هکتار (یک میلیون و دویست هزار) رسید).
- ❖ تهیه اطلس ملی و بانک داده های زمانی، مکانی و موضوعی منابع طبیعی کشور با تلفیق و یکپارچه سازی اطلاعات موجود در حوضه های رده هفت کشور (شامل 230 نقشه ملی و حوضه ای حاوی اطلاعات کاربردی آب، هوا و اقلیم، خاک، منابع طبیعی و محیط زیست در مقیاس تا 1:125000)
- ❖ مکان یابی سدهای زیرزمینی در 3 استان تهران، همدان و کهگیلویه و بویر احمد
- ❖ اطلس نقشه های طبقه بندی سواحل استان های گلستان، بوشهر، /سیستان و بلوچستان و هرمزگان بر اساس مواد متشکله
- ❖ توسعه شاخص خشکی هواشناسی بومی (بومی سازی شاخص های هواشناسی و بهبود تخمین وضعیت خشکسالی در مناطق خشک و فراخشک)

عملکرد حوزه منابع ژنتیکی در سال 1401-1400

- حفاظت، نگهداری و مدیریت 7 باغ گیاه شناسی (3/284 هکتار)
- حفاظت، نگهداری و مدیریت 4 هرباریوم (309 هزار نمونه)

- ❑ حفاظت، نگهداری و مدیریت 12 کلکسیون زنده منابع ژنتیکی جانوری (شامل حدود 7900 نمونه از آبزیان، 3550 راس دام، 3675 قطعه طیور و 700 کندو و 5500 ویال بانک DNA)
- ❑ حفاظت، نگهداری و مدیریت 11 کلکسیون زنده منابع ژنتیکی گیاهی (بیش از 896000 ژنوتیپ و نمونه (
- ❑ حفاظت، نگهداری و مدیریت 6 کلکسیون زنده میکروارگانیسمها (بیش از 16000 نمونه)
- ❑ حفاظت، نگهداری و مدیریت کلکسیون غیر زنده حشرات (حدود 4400000 نمونه)

راهبرد کلان 6: آموزش و تربیت کشاورزان، بهره برداران و کارکنان

راهبردهای تخصصی

- ❖ ارتقاء دانش و مهارت کشاورزان و بهره برداران
- ❖ افزایش ضریب نفوذ دانش و فناوری
- ❖ تربیت کشاورزان آینده
- ❖ توانمندسازی دانش آموختگان و کارکنان

برنامه های اجرایی (1401-1405)

- برنامه جامع اجرایی سند تحول بنیادین نظام آموزش و ترویج کشاورزی (ابلاغی به موسسه آموزش و ترویج)
- تدوین و اجرای نظام جامع آموزش های علمی کاربردی (ابلاغی به موسسه آموزش و ترویج)
- اجرای برنامه تربیت کشاورزان آینده (ابلاغی به موسسه آموزش و ترویج)
- برنامه تربیت مدیران آینده در هماهنگی با معاونت آموزش و ترویج (ابلاغی به مرکز آموزش عالی امام)
- برنامه آموزش های بین المللی انتقال یافته در هماهنگی با معاونت آموزش و ترویج (ابلاغی به مرکز آموزش عالی امام)
- برنامه جامع تحقیق، آموزش و ترویج ارتقاء فرهنگ مصرف آبریزان (ابلاغی به موسسات)
- برنامه جامع تحقیق، آموزش و ترویج ارتقاء فرهنگ مصرف برنج (ابلاغی به موسسات)
- تهیه بسته ی تحقیق، آموزش و ترویج صنایع تبدیلی در حوزه زنان روستایی و عشایر (ابلاغی به موسسات)
- ایجاد هنرستان های تخصصی بذر و نهال (ابلاغی به موسسات)

عملکرد حوزه مهارت های حرفه ای و شغلی در سال 1401-1400

- ❑ تربیت بهداشت یار دام (64 نفر)
- ❑ مهارت آموزی کشاورزان مناطق کمتر توسعه یافته (4312 نفر)
- ❑ تربیت نیروی ماهر گلخانه (33906 نفر)
- ❑ تربیت هرس کار ماهر (319 نفر)
- ❑ مهارت آموزی ارتقا بهره وری آب (10351 نفر)
- ❑ آموزش کشاورزان منطقه مکران (612 نفر)

عملکرد حوزه تربیت کشاورزان آینده در سال 1401-1400

- ❖ تهیه طرح کشاورزان آینده ایران
- ❖ توسعه هنرستان‌های کشاورزی از 6 هنرستان به 39 هنرستان
- ❖ سنجش مهارت دیپلم‌های کشاورزی (15950 نفر)
- ❖ مهارت آموزی کارکنان وظیفه نیروهای مسلح (79243)
- ❖ راه اندازی 64 کانون جوانان روستایی و عشایری

راهبرد کلان 7: آینده پژوهی

راهبرد تخصصی:

مرجعیت جامع درآینده پژوهی، اعلام مخاطرات، راهبردهای پژوهش و تولید و فراوری محصولات بخش کشاورزی و صنایع جانبی و تبدیلی

برنامه های اجرایی (1401-1405):

- کلیه ی برنامه های فوق با رویکرد آینده نگری و اعلام مخاطرات تدوین خواهد شد.
- تهیه اطلس فناوری های نوین بخش کشاورزی (ابلاغی به موسسات)

پیوست ها

احصاء چالش های کلان بخش کشاورزی مبتنی بر کلیه اسناد بالادستی از سند دولت تا سند سازمان

روش احصاء چالش های اصلی

۱-فهرست چالش های ذکر شده در اسناد بالادستی(سند تحول دولت، سند امنیت غذایی، برنامه موسسه پژوهشها، برنامه تحولی وزیر محترم ، سند تحول تات و ...)

2-انتخاب چالش های مشترک در اسناد فوق الذکر(اولویت بندی چالش ها به دلیل تعدد و محدودیت زمانی)

3-انتخاب چالش های استراتژیک مبتنی بر سند ملی و دانش بنیان امنیت غذایی(احصاء 20 چالش کلان در بخش کشاورزی).

Commented [fh1]:

جدول 2- احصاء چالش های کلان بخش کشاورزی مبتنی بر کلیه اسناد بالادستی از سند دولت تا سند سازمان

ردیف	سند تحول دولت مردمی	سند ملی و دانش بنیان امنیت غذایی	اولویت های پژوهشی موسسه پژوهش ها(مبنتی بر برنامه تحول وزیر محترم)	برنامه استراتژیک و تحول سازمان	برنامه جهش تولید با رویکرد گشایش اقتصادی در بخش کشاورزی	عنوان نهایی
	چالش	چالش	چالش	چالش	چالش	چالش
1	1: محدودیت منابع آب در دسترس برای کشاورزی	چالش (11): حکمرانی نامناسب آب، بیلان منفی، فرونشست زمین، وجود بیش از ۴۰۰ هزار حلقه چاه غیرمجاز، پایین بودن راندمان آبیاری (حدود 45٪) و بهره‌وری آب (1/45 کیلوگرم بر مترمکعب)، توجه ناکافی به استحصال آب از منابع نامتعارف، کم توجهی به عملیات آبخیزداری و آبخوان‌داری	11. چالش‌های آب و خاک 1- فقدان مدیریت واحد آب و خاک در کشور، 2- نبود سامانه‌های یکپارچه هوشمند آمار و اطلاعات مکانی و توصیفی در ارتباط با منابع و مصارف آب، 3- خشک شدن قنوتات در مناطق بیابانی و حاشیه‌ای کویر، 4- ساختار تشکیلاتی نامناسب معاونت آب و خاک در سطح ملی و استان‌ها، 5- نبود متولی مشخص برای بهره‌برداری و نگهداری از طرح‌های آب و خاک، 6- فشار بیش‌ازحد به منابع آب‌و‌خاک، 7- نبود هماهنگی بین عرضه و تقاضا در حوزه آب کشاورزی، 8- استفاده از روش‌های آبیاری و زهکشی سنتی، 9- عدم تحویل حجمی آب به بهره‌برداران کشاورزی، 10- وجود تعداد زیاد چاه‌های غیرمجاز آب، 11- کم بودن منابع انسانی متخصص در حوزه اجرای طرح‌های آب و خاک	بهره وری پایین آب (با تاکید بر آب سبز و آبی) در سطح حوضه و اراضی کشاورزی، ناکارآمدی سامانه های موجود تحویل حجمی، توزیع و مصرف آب در بخش کشاورزی (نامشخص و غیرقابل کنترل بودن مصرف)، ناشناخته بودن پیامدهای توسعه روشهای نوین آبیاری	کاهش آب در دسترس و فرسایش و تشدید فقر خاک کشاورزی	پائین بودن میزان و بهره وری آب در دسترس

			12-تغییرات اقلیمی و تاثیر سوء آن در کمیت و کیفیت منابع آب و خاک 13-وضعیت بحرانی منابع آب زیرزمینی، 14-عدم زهکشی بخش زیادی از اراضی زهدار کشور 7. چالش‌های منابع طبیعی و محیط‌زیست (14- انتقال بین حوضه‌ای آب و مخاطرات آن 6- حفر چاه‌های غیر مجاز) 16. چالش‌های بهره‌وری کشاورزی (7- نرخ پایین بهره‌وری آب کشاورزی)			
		عدم تعادل منابع و مصارف و روند افزایشی تقاضای آب ، کاهش جریان پایه رودخانه ها، افزایش پسابها، زه آب ها و فاضلاب و معضل مدیریت آنها، روند کاهش کیفیت منابع آب، روند افزایشی افت سطح آب زیر زمینی ، فرو نشست زمین و تخریب آبخوان ها	-	-	-	2
		پائین بودن سطح آگاهی عمومی و دانش و مهارت بهره برداران در زمینه مدیریت جامع حوضه ها فقدان، ضعف و اجرای نامناسب قوانین و مقررات حفاظت، احیاء و بهره برداری از منابع آب، خاک و پوشش گیاهی	-	-	-	3

		گستختگی و ناهماهنگی مدیریت در بهره برداری، حفاظت و احیاء منابع حوضه ها روند افزایشی عرصه های بیابانی و بیابانزایی در کشور مطابقت نداشتن ساختار و تشکیلات مدیریت سیاسی با تقسیمات طبیعی حوضه های آبخیز نبود نظام مناسب و الگوهای جامع مدیریت یکپارچه حوضه های آبخیز کمبود داده ها و اطلاعات پایه آب، خاک و پوشش گیاهی و نبود نظام جامع پایش برای آنها روند افزایشی مخاطرات سیل، خشکسالی، سرمازدگی و سایر بلایای طبیعی افزایش تیخیر در سطح حوضه-های آبخیز و پهنه های آبی کشور کاهش حقایقه های زیست محیطی و منابع طبیعی بومی نبودن مدل های ارزیابی کمی و کیفی منابع آب و خاک و پوشش گیاهی برای حوضه های مختلف نامشخص بودن سهم درآمد منابع طبیعی (آب، خاک، پوشش گیاهی و زیست بوم های طبیعی) در حساب های ملی				
--	--	---	--	--	--	--

4	چالش 2: هدررفت ظرفیت پایدار خاک و کوچک شدن و پراکندگی سطوح کشاورزی	چالش (12): خرد شدن و تغییر گسترده کاربری اراضی کشاورزی، پایین بودن سهم خاک‌های کلاس 1، 2 و 3 (به ترتیب 6٪، 21٪ و 27٪)، پایین بودن ماده آلی خاک (در بیش از 80 درصد خاک‌ها)، متعادل نبودن عناصر غذایی و پایین بودن حاصلخیزی خاک (خلاء نیتروژن، فسفر و پتاسیم به ترتیب 40٪، 50٪ و 90٪) و وجود درجات مختلف شوری در 8/6 میلیون هکتار از اراضی زراعی کشور و بالا بودن میزان فرسایش خاک (حدود ۱۶ تن در هکتار)	11. چالش‌های آب و خاک عدم برنامه‌ریزی دقیق و علمی در طرح‌های احیاء اراضی کشاورزی وضعیت نامناسب حاصلخیزی خاک کشاورزی 7. چالش‌های منابع طبیعی و محیط‌زیست (15) - فرسایش بالایی خاک در ایران 17- بروز فرونشست در بخش‌های زیادی از زمین‌های کشاورزی در اثر برداشت بی‌رویه منابع آب زیرزمینی)	تخریب اراضی و خاک و روند رو به رشد آن، فرسایش آبی و بادی بیش از حد قابل تحمل روند رو به افزایش گستره، فراوانی و تداوم گرد و غبار (ریز گرد)	کوچکی و پراکندگی سطوح کشاورزی و تغییر بی‌رویه کاربری اراضی کشاورزی	کاهش ظرفیت پایدار خاک و خرد شدن و تغییر کاربری اراضی کشاورزی
5	-	-	-	عدم کفایت شناخت کمی و کیفی خاک در مقیاس مدیریت پذیر، کاهش حاصلخیزی و باروری، کربن آلی و خدمات زیست بومی خاک	-	-
6	-	-	-	افزایش میزان و گستره شوری خاک و اراضی افزایش آلاینده ها	-	-
7	چالش 3: بهره‌وری نامناسب نژادی از نهاده‌های تولید	چالش (2): وابستگی بالا به واردات نهاده‌هایی مانند بذور هیبرید سبزی و صیفی، کودهای فسفره و پتاسه، مواد اولیه تولید دارو و مکمل‌های غذای دام، طیور و آبزیان، مواد موثره و افزودنی‌های آفت‌کش‌ها، واکسن آبزیان و طیور، تخم چشم زده و بچه ماهی و تولید اجداد مرغ	16. چالش‌های بهره‌وری کشاورزی (عدم توجه به بهره‌وری نهاده‌های کشاورزی)	فرسایش منابع ژنتیکی و اطلاعات مرتبط با آنها فرسایش دانش بومی مرتبط با منابع ژنتیکی گسترش گونه‌ها و ارقام بیگانه مهاجم و تهدید گونه‌ها، ارقام و توده‌های بومی کشاورزی و منابع طبیعی	اجرای الگوی تولید نامتناسب با مزیت‌های منطقه‌ای و اقلیمی وابستگی حیاتی بخش کشاورزی به واردات نهاده‌های اصلی پایه تولید	وابستگی شدید بخش کشاورزی به واردات نهاده‌های تولید

			تغییر کاربری و تغییر وضعیت اکوتون‌های «کشاورزی» و «طبیعی» و تعارضات بین آن‌ها ضعف در بهره‌برداری پایدار از منابع ژنتیکی بومی	گوشتی، تخم‌نوغان و ملکه زنبور عسل و ضعف نظام تولید نهال و نشاء گواهی شده		
کاهش روند سرمایه گذاری در بخش پائین بودن کارایی اقتصادی بهره‌برداران	روند کاهنده تجارت خارجی و سرمایه گذاری ناکافی	نرخ پایین سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی معیشتی بودن تولید / بهره‌وری پایین نهاده‌های تولید چالش‌های مدیریت و بهره‌برداری اصولی از منابع (آب، زمین ...) چالش‌های اجتماعی مرتبط با فعالیت‌های کشاورزی ضعف در مدیریت واحدهای تولیدی (کارایی اقتصادی بهره‌برداران)	4. چالش‌های تأمین مالی و سرمایه‌گذاری کشاورزی 5. چالش‌های بازاریابی و تجارت محصولات کشاورزی 16. چالش‌های بهره‌وری کشاورزی (4-) نرخ رشد پایین بهره‌وری سرمایه (29 درصد)، 6- نرخ رشد پایین بهره‌وری کل عوامل تولید (12/2 درصد)	چالش (3): پایین بودن سهم سرمایه‌گذاری نسبت به سهم ارزش‌افزوده بخش کشاورزی و سرمایه‌گذاری انجام شده در کل اقتصاد (طی 40 سال گذشته کمتر از 4 درصد)، پایین بودن سهم تسهیلات اعطایی بانک‌ها (7/7 درصد کل تسهیلات اعطایی)، پایین بودن سهم بودجه بخش کشاورزی (2/5 درصد بودجه سنواتی کشور)، ناکارآمدی و ضعف نظام بیمه محصولات کشاورزی در حمایت از تولید و تولیدکنندگان و منفی بودن شاخص حمایت از تولیدکنندگان بخش (50- درصد)	چالش 4: کاهش روند سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی	8
	مداخلات غیراصولی دولتی بویژه مداخلات قیمتی و تجاری	-	1. چالش‌های مدیریت و سیاست‌های کشاورزی 6. چالش‌های نقش‌آفرینی تسک‌های صنفی کشاورزی در تصمیم‌گیری	چالش (4): بالا بودن سهم تصدی‌گری دولت در برخی امور، پایین بودن مشارکت بخش‌های غیردولتی در نظام مدیریت بخش (در سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی)، کم توجهی و نداشتن راهبرد و الگوی مشخص در نظام‌های بهره‌برداری	-	9

10	-	چالش (7): منفی بودن تراز تجاری بخش، ناکافی بودن ذخائر راهبردی و عدم استفاده از ظرفیت‌های کشت فراسرزمینی	5. چالش‌های بازاریابی و تجارت محصولات کشاورزی	-	عدم استفاده از ظرفیت‌های کشت فراسرزمینی
11	-	چالش (8): نابسامانی بازار و اختلاف زیاد قیمت پرداختی مصرف‌کننده و قیمت دریافتی تولیدکننده، ناکارآمدی نظام توزیع، نابسامانی و پایین بودن سهم بازارهای مجازی، کاهش قدرت خرید خانوار، بالا بودن سهم هزینه غذا از هزینه خانوارها، فقدان نظام دقیق پایش و ارزیابی خانوارهای زیر خط فقر غذایی، پایین بودن سرانه دریافت انرژی (پنج دهک اول جامعه) و پروتئین (هفت دهک اول جامعه)، تعدد و ناهماهنگی متولیان حمایت از اقشار آسیب پذیر	5. چالش‌های بازاریابی و تجارت محصولات کشاورزی	-	نابسامانی بازار و ناکارآمدی نظام توزیع
12	-	چالش (1): ناپایداری ضریب خودکفایی انرژی و ضریب خودکفایی پروتئین در سه دهه اخیر، بالا بودن خلاء عملکرد در محصولات زراعی و باغی، اجرا نشدن الگوی بهینه کشت، ناپایداری در خودکفایی محصولات مهم وابستگی در برخی از اقلام محصولات اساسی	10. چالش‌های تولید محصولات کشاورزی	-	ناپایداری در خودکفایی محصولات مهم و بالا بودن ضایعات و تلفات منابع، نهاده‌ها و محصول در تمامی مراحل تولید تا مصرف
					وجود خلاء عملکرد در واحدهای تولیدی زراعی، باغی و ضریب تبدیل دام، طیور و آبزیان، پایین بودن و یا ریسک‌پذیر بودن سلامت تولید بالا بودن ضایعات و تلفات منابع، نهاده‌ها و محصول در تمامی مراحل تولید تا مصرف پایین بودن سهم فرآوری محصولات و صنایع تبدیلی کوچک و محلی

13	-	چالش (5) : پایین بودن سطح تحصیلات کشاورزان (حدود 70٪) تحصیلات ابتدایی و کمتر، ضعف مهارت شاغلین و دانش‌آموختگان، نبود نظام سنجش مهارت و احراز صلاحیت حرفه ای، ضعف ساماندهی مشاغل، بیکاری دانش‌آموختگان بخش کشاورزی، کم‌جاذبه بودن مشاغل کشاورزی و پایین بودن درآمد نسبت به سایر مشاغل (40٪) سایر مشاغل، ضعف در نظام نوآوری، به کارگیری فناوری‌های نوین و آینده‌ساز و پایین بودن نقش رسانه ملی و بخش خصوصی در آموزش و ترویج بخش کشاورزی	8. چالش‌های منابع انسانی(1-) پیر شدن کشاورزان و عدم وجود انگیزه در جوانان روستایی برای کار کشاورزی 2- عدم ریسک‌پذیری کشاورزان به پذیرش فناوری‌های جدید 3- عدم برنامه جامع برای اشتغال دانش‌آموختگان کشاورزی 4- عدم اشتغال دانش‌آموختگان کشاورزی در مشاغل تخصصی 5-پایین بودن سطح سواد کشاورزان (34/3 درصد بی‌سواد و 35/1 سواد ابتدایی) 6-نبود نظام سنجش مهارت و احراز صلاحیت برای شاغلین بخش کشاورزی 7-عدم توجه جدی به آموزش‌های کاربردی و مهارتی در بخش کشاورزی 8- کمبود نیروی کارشناسی مورد نیاز در وزارت جهادکشاورزی 9- عدم اجرای طبقه‌بندی مشاغل برای شاغلین وزارت جهادکشاورزی 10- فقدان نظام پاداشی و جبران خدمات برای افزایش انگیزه کارکنان وزارت جهادکشاورزی	پائین بودن میزان نفوذ علم و فناوری در بخش /فاصله عملکرد نتایج تحقیقات در سطح مزارع آزمایشی با مزارع بهره برداران چالشهای اقتصادی و اجتماعی انتقال نتایج تحقیقات به سطح مزارع /ضعف در مدیریت یکپارچه دانش و اطلاعات بخش کشاورزی/ ضعف در ارتباط سازمان یافته بین ترویج ،تحقیق ،آموزش و اجراء	پایین بودن بهره وری و سطح و میزان رسوخ دانش و فناوری	پایین بودن سطح تحصیلات و مهارت شاغلین و دانش‌آموختگانبخش و نبود نظام سنجش مهارت و احراز صلاحیت حرفه ای ضعف در نظام نوآوری، به کارگیری فناوری‌های نوین و آینده‌ساز و پایین بودن نقش رسانه ملی و بخش خصوصی در آموزش و ترویج بخش کشاورزی
----	---	---	--	--	---	---

			3. چالش‌های داده‌ها و اطلاعات کشاورزی 2. چالش‌های ترویج، دانش و فناوری کشاورزی			
14	-	چالش (6): بالا بودن تلفات و ضایعات و استفاده ناکارآمد از بقایای محصولات کشاورزی، ضعف نظام فرآوری محصول (صنایع تبدیلی و تکمیلی) و پایین بودن ضریب مکانیزاسیون	15. چالش ضایعات کشاورزی 14. چالش‌های صنایع تبدیلی و غذایی	بالا بودن ضایعات و تلفات منابع، نهاده‌ها و محصول در تمامی مراحل تولید تا مصرف	-	
15	-	چالش (9): بهینه نبودن الگوی مصرف، شیوع بالای انواع سوءتغذیه و بیماری‌های غیرواگیر مرتبط با تغذیه، هدفمند نبودن بارانه‌های مواد غذایی، پایین بودن سطح فرهنگ و سواد تغذیه‌ای و کم تحرکی	-	-	-	بهینه نبودن الگوی مصرف، پایین بودن سطح فرهنگ و سواد تغذیه‌ای
16	-	چالش (10): نارسایی در سیاستگذاری، برنامه‌ریزی یکپارچه و متمرکز برای تولید سلامت محور و ردیابی مواد غذایی در طول زنجیره ارزش، تداخل وظایف و ضعف هماهنگی دستگاه‌های مسئول سلامت غذا، نارسایی قوانین در خصوص سلامت مواد غذایی، نارسایی نظام پایش و ارزیابی مستمر مخاطرات بهداشتی	13. چالش‌های سلامت محصولات کشاورزی و مواد غذایی	-	-	نارسایی در برنامه‌ریزی یکپارچه برای تولید سلامت محور مواد غذایی

17	-	چالش (13): تغییر اقلیم و کاهش بارش (0/59 میلی‌متر در سال)، افزایش تبخیر و تعرق (5/6 میلی‌متر در سال)، افزایش متوسط دما (0/04 درجه سانتیگراد در سال)، خسارات سنگین ناشی از مخاطرات اقلیمی و حوادث غیرمترقبه و اپیدمی‌های بیماری‌های انسانی، دامی و گیاهی	7. چالش‌های منابع طبیعی و محیط‌زیست (5-) تغییر اقلیم، تغییر الگوی بارش، خشکسالی و کم‌آبی افزایش دما، نوسانات بارشی و تغییر در نوع بارش، خشکسالی‌ها، سیل، ریزگردها و سایر ناشناخته بودن روش‌های سازگاری لازم (گیاهان، دام، طیور و آبزیان) برای مقابله با اثرات تغییرات اقلیمی افزایش میزان گازهای گلخانه‌ای	تغییر اقلیم و کاهش بارش، افزایش تبخیر و تعرق، افزایش متوسط دما، خشکسالی و ریزگردها
18	-	چالش (14): کاهش توان اکولوژیک جنگل‌ها و مراتع کشور، پایین بودن سرانه جنگل، نارسایی در حفاظت و صیانت از منابع طبیعی و تغییر کاربری عرصه‌های طبیعی، نامتناسب بودن عملیات آبخیزداری با نیاز کشور (20٪ عرصه‌های کشور تحت پوشش عملیات آبخیزداری قرار دارد) و گسترش پدیده بیابان‌زایی (حدود ۹۰ میلیون هکتار)	7. چالش‌های منابع طبیعی و محیط‌زیست (1-) عدم توجه به فرهنگ بهره‌برداری صیانتی و حفاظت از منابع طبیعی، 2- عدم سرمایه‌گذاری کافی در احیای مراتع و جنگل‌ها، 3- عدم سرمایه‌گذاری کافی در حفاظت از منابع پایه آب‌و‌خاک، 4- کوه‌خواری، جنگل-خواری و تغییر کاربری در مراتع، جنگل‌ها و زمین‌های کشاورزی، 5- تخریب مراتع و عدم توجه به تعادل دام و مرتع، 6- ورود گونه‌های غیربومی مخرب و مهاجم به اکوسیستم‌های آبی و خشکی با توجیهات غیرعلمی، 7- وجود تعارض منافع وزارت نیرو و آبخیزداری در حوزه‌های آبخیز، 8- عدم بهره‌گیری از ظرفیت بخش خصوصی و مردمی در طرح‌های روند افزایشی تخریب کمی و کیفی زیست بومهای جنگلی و مرتعی حضور مدیریت نشده دام در جنگل و ورود بیش از حد دام در مرتع کشت زیراشکوب در اراضی جنگلی برداشت بی‌رویه و غیرمجاز منابع جنگلی، مرتعی و انقراض گونه‌های گیاهی بروز و طغیان آفات و بیماریها در اراضی جنگلی، مرتعی و کشاورزی	روند افزایشی تخریب کمی و کیفی زیست بومهای جنگلی و مرتعی

			آبخیزداری، 9- بیابان‌زدایی و افزایش ریزگردها			
19	-	چالش (15): کم توجهی به روستا و توسعه آن، زندگی عشایری و نبود سیاست جامع توسعه روستایی و عشایری، مشخص نبودن متولی امور روستا	12. چالش‌های توسعه روستایی و عشایری	-	ناپایداری توسعه روستایی کشور	
20	-	چالش (16): کاهش رشد جمعیت، رشد سه برابری جمعیت سالمندان (60 ساله و بیشتر)، نامتوازن بودن تراکم و توزیع جغرافیایی جمعیت در مناطق شهری و روستای، نارسایی آموزش‌های همگانی و فرهنگ‌سازی و جلب مشارکت جامعه در کلیه زمینه‌های مرتبط با امنیت غذایی	-	-	-	
21	-	چالش (17): یکپارچه نبودن مدیریت زنجیره ارزش محصولات کشاورزی، فقدان زنجیره ارزش یا ناقص بودن آن در برخی محصولات کشاورزی، مشخص نبودن و یا تعدد متولی مدیریت اجزای زنجیره ارزش	14. چالش‌های صنایع تبدیلی و غذایی (6- ناقص بودن زنجیره ارزش محصولات فراوری شده)	ناکارایی نظام بازاریابی، بازاریابی و بازاریابی محصولات کشاورزی / کامل نبودن زنجیره تولید، عرضه، مصرف و بازاریابی	ناقص بودن زنجیره ارزش برای حرکت به کشاورزی تجاری	یکپارچه نبودن مدیریت زنجیره ارزش محصولات کشاورزی، فقدان زنجیره ارزش یا ناقص بودن آن در برخی محصولات کشاورزی،
22	-	چالش (18): قاچاق و صادرات برخی محصولات کشاورزی و مواد غذایی یارانه‌ای تولید داخل و وارداتی به کشورهای همسایه و منطقه، ضعف قرنطینه گیاهی و دامی در برخی از این کشورها و عدم ثبات و در اولویت قرار نداشتن تعاملات	-	-	-	ناکارآمدی سامانه های کنترل مرزی برای قرنطینه گیاهی و دامی و پیشگیری از قاچاق محصولات کشاورزی و غذایی

				بازرگانی در بخش کشاورزی با برخی از کشورهای همسایه و منطقه		
نبود نظام کارآمد مدیریت امنیت غذایی کشور	-	-	-	چالش (19): نبود نظام مدیریت جامع، هوشمند، کارآمد، مشارکت‌پذیر، تحول‌گرا و پاسخگو در خصوص امنیت غذایی و فقدان نظام هوشمند سنجش، پایش و ارزیابی مستمر شاخص‌های مرتبط با امنیت غذایی	-	23
شکل‌گیری فساد	-	-	9. چالش‌های شکل‌گیری فساد(1-) انحصار واردات محصولات کشاورزی، 2- انحصار تولید، قیمت‌گذاری و توزیع نهاده‌های کشاورزی، 3- تعارض میان قاعده‌گذاری و مجری مانند تعیین نرخ اولیه خرید تضمینی محصولات کشاورزی، 4- تعارض میان نفع شخص (حقیقی یا حقوقی) و وظیفه سازمانی، 5- فقدان شفافیت در صدور برخی از مجوزها، مناقصه‌ها، انتشار آمار و اطلاعات	-	-	24

جدول 3- احصا 20 چالش کلان (استراتژیک) مبتنی بر اسناد بالادستی از سند دولت تا سند سازمان

چالش های کلان بخشی کشاورزی	
1	چالش (11): حکمرانی نامناسب آب، بیلان منفی، فرونشست زمین، وجود بیش از ۴۰۰ هزار حلقه چاه غیرمجاز، پایین بودن راندمان آبیاری (حدود 45٪) و بهره‌وری آب (1/45 کیلوگرم بر مترمکعب)، توجه ناکافی به استحصال آب از منابع نامتعارف، کم توجهی به عملیات آبخیزداری و آبخوان‌داری
2	چالش (12): خرد شدن و تغییر گسترده کاربری اراضی کشاورزی، پایین بودن سهم خاک‌های کلاس 1، 2 و 3 (به ترتیب 6٪، 21٪ و 27٪)، پایین بودن ماده آلی خاک (در بیش از 80 درصد خاک‌ها)، متعادل نبودن عناصر غذایی و پایین بودن حاصلخیزی خاک (خلاء نیتروژن، فسفر و پتاسیم به ترتیب 40٪، 50٪ و 90٪) و وجود درجات مختلف شوری در 8/6 میلیون هکتار از اراضی زراعی کشور و بالا بودن میزان فرسایش خاک (حدود ۱۶ تن در هکتار)
3	چالش (2): وابستگی بالا به واردات نهاده‌هایی مانند بذور هیبرید سبزی و صیفی، کودهای فسفره و پتاسه، مواد اولیه تولید دارو و مکمل‌های غذای دام، طیور و آبزیان، مواد موثره و افزودنی‌های آفت‌کش‌ها، واکسن آبزیان و طیور، تخم چشم‌زده و بچه ماهی و تولید اجداد مرغ گوشتی، تخم نوغان و ملکه زنبور عسل و ضعف نظام تولید نهال و نشاء گواهی شده
4	چالش (3): پایین بودن سهم سرمایه‌گذاری نسبت به سهم ارزش‌افزوده بخش کشاورزی و سرمایه‌گذاری انجام شده در کل اقتصاد (طی 40 سال گذشته کمتر از 4 درصد)، پایین بودن سهم تسهیلات اعطایی بانک‌ها (7/7 درصد کل تسهیلات اعطایی)، پایین بودن سهم بودجه بخش کشاورزی (2/5 درصد بودجه سنواتی کشور)، ناکارآمدی و ضعف نظام بیمه محصولات کشاورزی در حمایت از تولید و تولیدکنندگان و منفی بودن شاخص حمایت از تولیدکنندگان بخش (50- درصد)
5	چالش (4): بالا بودن سهم تصدی‌گری دولت در برخی امور، پایین بودن مشارکت بخش‌های غیردولتی در نظام مدیریت بخش (درسیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی)، کم توجهی و نداشتن راهبرد و الگوی مشخص در نظام‌های بهره‌برداری
6	چالش (7): منفی بودن تراز تجاری بخش، ناکافی بودن ذخائر راهبردی و عدم استفاده از ظرفیت‌های کشت فراسرزمینی
7	چالش (8): نابسامانی بازار و اختلاف زیاد قیمت پرداختی مصرف‌کننده و قیمت دریافتی تولیدکننده، ناکارآمدی نظام توزیع، نابسامانی و پایین بودن سهم بازارهای مجازی، کاهش قدرت خرید خانوار، بالا بودن سهم هزینه غذا از هزینه خانوارها، فقدان نظام دقیق پایش و ارزیابی خانوارهای زیر خط فقر غذایی، پایین بودن سرانه دریافت انرژی (پنج دهک اول جامعه) و پروتئین (هفت دهک اول جامعه)، تعدد و ناهماهنگی متولیان حمایت از اقشار آسیب‌پذیر
8	چالش (1): ناپایداری ضریب خودکفایی انرژی و ضریب خودکفایی پروتئین در سه دهه اخیر، بالا بودن خلاء عملکرد در محصولات زراعی و باغی، اجرا نشدن الگوی بهینه کشت، ناپایداری در خودکفایی محصولات مهم وابستگی در برخی از اقلام محصولات اساسی
9	چالش (5): پایین بودن سطح تحصیلات کشاورزان (حدود 70٪ تحصیلات ابتدایی و کمتر)، ضعف مهارت شاغلین و دانش‌آموختگان، نبود نظام سنجش مهارت و احراز صلاحیت حرفه‌ای، ضعف ساماندهی مشاغل، بیکاری دانش‌آموختگان بخش کشاورزی، کم‌جاذبه بودن مشاغل کشاورزی و پایین بودن درآمد نسبت به سایر مشاغل (40٪ سایر مشاغل)، ضعف در نظام نوآوری، به کارگیری فناوری‌های نوین و آینده‌ساز و پایین بودن نقش رسانه ملی و بخش خصوصی در آموزش و ترویج بخش کشاورزی
10	چالش (6): بالا بودن تلفات و ضایعات و استفاده ناکارآمد از بقایای محصولات کشاورزی، ضعف نظام فراوری محصول (صنایع تبدیلی و تکمیلی) و پایین بودن ضریب مکانیزاسیون

11	چالش (9): بهینه نبودن الگوی مصرف، شیوع بالای انواع سوءتغذیه و بیماری‌های غیرواگیر مرتبط با تغذیه، هدفمند نبودن یارانه‌های مواد غذایی، پایین بودن سطح فرهنگ و سواد تغذیه‌ای و کم تحرکی
12	چالش (10): نارسایی در سیاستگذاری، برنامه‌ریزی یکپارچه و متمرکز برای تولید سلامت محور و ردیابی مواد غذایی در طول زنجیره ارزش، تداخل وظایف و ضعف هماهنگی دستگاه‌های مسئول سلامت غذا، نارسایی قوانین در خصوص سلامت مواد غذایی، نارسایی نظام پایش و ارزیابی مستمر مخاطرات بهداشتی
13	چالش (13): تغییر اقلیم و کاهش بارش (0/59 میلی‌متر در سال)، افزایش تبخیر و تعرق (5/6 میلی‌متر در سال)، افزایش متوسط دما (0/04 درجه سانتیگراد در سال)، خسارات سنگین ناشی از مخاطرات اقلیمی و حوادث غیرمترقبه و اپیدمی‌های بیماری‌های انسانی، دامی و گیاهی
14	چالش (14): کاهش توان اکولوژیک جنگل‌ها و مراتع کشور، پایین بودن سرانه جنگل، نارسایی در حفاظت و صیانت از منابع طبیعی و تغییر کاربری عرصه‌های طبیعی، نامتناسب بودن عملیات آبخیزداری با نیاز کشور (20٪ عرصه‌های کشور تحت پوشش عملیات آبخیزداری قرار دارد) و گسترش پدیده بیابان‌زایی (حدود ۹۰ میلیون هکتار)
15	چالش (15): کم توجهی به روستا و توسعه آن، زندگی عشایری و نبود سیاست جامع توسعه روستایی و عشایری، مشخص نبودن متولی امور روستا
16	چالش (16): کاهش رشد جمعیت، رشد سه برابری جمعیت سالمندان (60 ساله و بیشتر)، نامتوازن بودن تراکم و توزیع جغرافیایی جمعیت در مناطق شهری و روستای، نارسایی آموزش‌های همگانی و فرهنگ‌سازی و جلب مشارکت جامعه در کلیه زمینه‌های مرتبط با امنیت غذایی
17	چالش (17): یکپارچه نبودن مدیریت زنجیره ارزش محصولات کشاورزی، فقدان زنجیره ارزش یا ناقص بودن آن در برخی محصولات کشاورزی، مشخص نبودن و یا تعدد متولی مدیریت اجزای زنجیره ارزش
18	چالش (18): قاچاق و صادرات برخی محصولات کشاورزی و مواد غذایی یارانه‌ای تولید داخل و وارداتی به کشورهای همسایه و منطقه، ضعف قرنطینه گیاهی و دامی در برخی از این کشورها و عدم ثبات و در اولویت قرار نداشتن تعاملات بازرگانی در بخش کشاورزی با برخی از کشورهای همسایه و منطقه
19	چالش (19): نبود نظام مدیریت جامع، هوشمند، کارآمد، مشارکت‌پذیر، تحول‌گرا و پاسخگو در خصوص امنیت غذایی و فقدان نظام هوشمند سنجش، پایش و ارزیابی مستمر شاخص‌های مرتبط با امنیت غذایی
20	چالش‌های شکل‌گیری فساد(1-) انحصار واردات محصولات کشاورزی، 2- انحصار تولید، قیمت‌گذاری و توزیع نهاده‌های کشاورزی، 3- تعارض میان قاعده‌گذاری و مجری مانند تعیین نرخ اولیه خرید تضمینی محصولات کشاورزی، 4- تعارض میان نفع شخص (حقیقی یا حقوقی) و وظیفه سازمانی، 5- فقدان شفافیت در صدور برخی از مجوزها، مناقصه‌ها، انتشار آمار و اطلاعات

ترسیم وضعیت مطلوب و تعیین سهم سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی در کاهش چالش های چهارگانه سند تحول دولت مردمی

نقشه راه بازطراحی سازمان تات

بند 1: ترسیم وضعیت مطلوب سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی برای ایفای کارکردهای مدیریت خلق، انتقال، توسعه و انتشار فناوری و نوآوری (مبتنی بر نشانگرهای وضعیت مطلوب مندرج در سند تحول)

در ترسیم وضع مطلوب ساختار سازمان تات، برای مواجهه با مسائل پیچیده پیش روی بخش کشاورزی و دستیابی پایدار به امنیت غذایی، بکارگیری راهبردهای سیستمی و جامع نگر و گذار از برنامه ریزی خطی به غیر خطی در مدیریت پژوهش، تولید علم و فناوری و تسهیل مشارکت ذینفعان در کلیه مراحل مسئله یابی تا اجرا به گونه ای که زنجیره تامین (زنجیره عرضه و زنجیره ارزش) را دربرگیرد، ضروری است.

در تحقق این موضوع، از دهه 90 میلادی نظام تحقیقات کشاورزی سناریو هائی را از مدل های خطی تحقیق و ترویج¹ تا تحقیقات کشاورزی تلفیقی برای توسعه² (R4D) طراحی نموده است. در این سناریوها تلاش براین است تا ذی نفعان مرتبط را در فرایند تحقیق، آموزش و ترویج دخیل نموده و با افزایش کارایی سیستم، رویکردهای جدید نظام دانش و اطلاعات کشاورزی و کشاورزی نوآورانه را جایگزین رویکردهای پیشین نماید.

گذار از تحقیق و توسعه (R&D) به تحقیق برای توسعه (R4D) از طریق ایجاد مدل غیرخطی و ظهور نظام دانش و اطلاعات کشاورزی (AKIS)³، نظام نوآوری کشاورزی (AIS)⁴، حاکمیت رویکردهای مشارکتی و تقاضا محور و مشتری گرایانه، قادر است ابعاد تحقیقاتی، آموزشی و ترویجی را هرچه بهتر در جهت اعمال مدیریت جامع و دستیابی به توسعه پایدار هماهنگ نماید تا بتواند ذی نفعان مختلف را در فرآیند طراحی، اجرا و نظارت به بازی گرفته و بازیگران بتوانند نقش واقعی خود را ایفا نمایند.

¹ Traditional linear model for research and extension

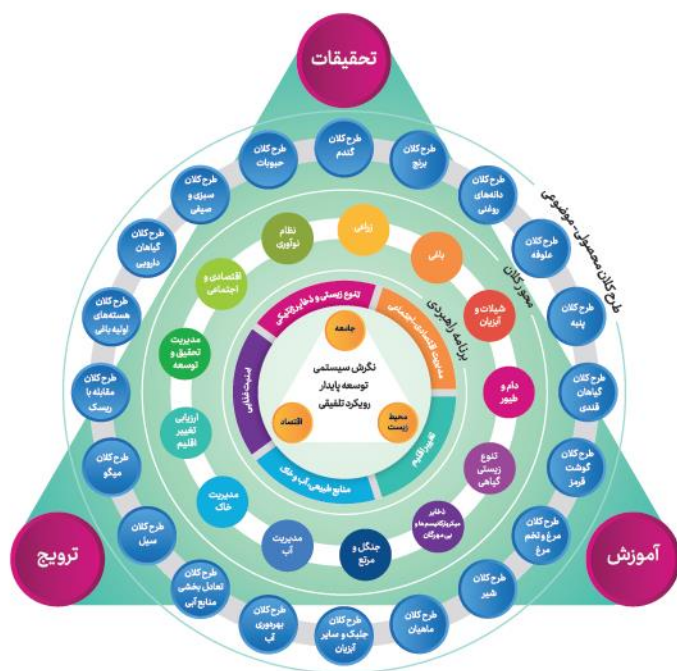
² Integrated Agricultural Research for Development

³ Agricultural Knowledge Information System(AKIS)

⁴ Agricultural Innovation System(AIS)

در این راستا، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، نظام تحقیقات کشاورزی مطلوب برای ایفای کارکردهای مدیریت خلق، انتقال، توسعه و انتشار فناوری و نوآوری را از طریق تدوین برنامه استراتژیک مبتنی بر اسناد بالادستی کشور، منطبق بر نشانگرهای وضعیت مطلوب در سند تحول مردمی و همچنین تعیین اینکه چه سهمی از آن در حیطه مسئولیتهای سازمان می باشد را انجام داد.

برنامه استراتژیک سازمان شامل 5 برنامه راهبردی امنیت غذایی؛ منابع طبیعی-خاک و آب؛ تنوع‌زیستی و منابع ژنتیکی؛ تغییر اقلیم و مدیریتی، اقتصادی، اجتماعی و ترویجی است که در شورای تحقیقات مورخ 1399/12/26 مصوب شد (شکل 1). ذیل هر کدام از برنامه های راهبردی پنجگانه، طرح های کلان محصولی -موضوعی فرارشته ای قرار گرفته و در ارتباط با یکدیگر می‌باشند. تا کنون در فاز اول، 34 طرح کلان در خصوص مسایل و مشکلات اصلی بخش کشاورزی و منابع طبیعی تدوین و تصویب شده است.

شکل 1. چارچوب مفهومی برنامه استراتژیک سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی

با توجه به ترسیم وضع مطلوب سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج برای کارکردهای مدیریت خلق، انتقال، توسعه و انتشار فناوری و نوآوری، نقش و سهم موسسات 20 گانه در تعامل با 35 مرکز استانی در شکل 2 معین شده است. لازم به ذکر است که سیاستگذاری کلان سازمان در یک مسیر تکاملی با لحاظ اسناد بالادستی، اقتصاد مقاومتی و برنامه ششم تدوین گردید و متعاقب با آن برنامه تحول کشاورزی با رویکرد جهادی سازمان تا تاف 1404، با ملاحظات سند ملی و راهبردی تحول امنیت غذایی شورای عالی انقلاب فرهنگی و برنامه تحول کشاورزی با رویکرد جهادی وزیر محترم جهاد کشاورزی تدوین شده است (ویراست 2 برنامه تحول کشاورزی با رویکرد جهادی سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی).

شکل 2. ارتباط برنامه های پتجگانه تحقیق، آموزش و ترویج با موسسات و مراکز تابعه سازمان

(خطوط رابط نمایانگر اقدامات مشترک موسسات و مراکز با یکدیگر هستند)

شایان ذکر است برای وضع مطلوب در سند تحول مردمی، 10 نشانگر در نظر گرفته شده که 7 نشانگر آن ارتباط مستقیم با تحقیقات، آموزش و ترویج دارد. در وضع مطلوب سازمان که در بالا اشاره شد، این هفت نشانگر مبنا قرار گرفته شده است که در جدول 1 رئوس آن آورده شده است (جزئیات برنامه از سطح ملی، موسسات/پژوهشگاه/پژوهشکده/مراکز ملی و استانی در برنامه تحول کشاورزی با رویکرد جهادی سازمان به پیوست آورده شده است)

جدول 4- تطابق برنامه های راهبردی و طرح های کلان مصوب سازمان با نشانگرهای سند تحول مردمی

نشانگر وضع مطلوب در سند تحول	عنوان برنامه استراتژیک سازمان	هدف برنامه/عنوان طرح کلان
1. افزایش ضریب خوداتکائی در نهاده ها و محصولات غذایی راهبردی و کالاهای اساسی کشاورزی 2. بهبود توام شاخص های امنیت و سلامت غذائی 3. افزایش سطح و نفوذ دانش و فناوری در بخش کشاورزی 4. کاهش سهم واردات در تامین نیازهای غذائی دام	برنامه راهبردی امنیت غذا	ارتقاء کمی و کیفی و بهره‌وری تولید گندم
		ارتقاء خوداتکایی در تولید علوفه و خوراک دام و طیور
		ارتقاء کمی و کیفی و بهره‌وری تولید برنج
		ارتقاء کمی و کیفی و بهره‌وری تولید دانه‌های روغنی
		ارتقاء کمی و کیفی و بهره‌وری تولید حبوبات
		ارتقاء کمی و کیفی و بهره‌وری تولید گیاهان قندی و منابع گیاهی
		ارتقاء کمی و کیفی پنبه و گیاهان لیفی
		ارتقاء بهره وری در زنجیره تولید تا عرضه زعفران
		فناوری‌های توسعه گیاهان دارویی و معطر
		فناوری‌های توسعه بذور هیبرید سبزی و صیفی
		فناوری سالم‌سازی و تولید هسته‌های اولیه منابع تکثیری محصولات باغبانی(ایجاد هسته اولیه ارقام بومی و محلی محصولات باغبانی با هدف تولید نهال سالم)
		مدیریت ریسک مقابله با تنش های غیر زیستی و زیستی در محصولات باغبانی
		استفاده از سایبان در جلوگیری از خسارات تنش های محیطی بر برخی محصولات باغبانی
		کاهش ضایعات و بهره گیری از زائدات در محصولات کشاورزی
		ارتقاء کمی و کیفی گوشت قرمز
		ارتقاء کمی و کیفی طیور و تخم مرغ
		ارتقاء کیفی مرغ لاین آرین
		ارتقاء کمی و کیفی تولید ماهیان
		پایش سلامت محصولات کشاورزی
		توسعه کاربرد پروبیوتیک در صنایع کشاورزی
5. افزایش میزان بهره وری و پایداری منابع پایه تولید کشاورزی		ارتقاء بهره‌وری آب
		مدیریت فرسایش خاک

پایش منابع تولید ریزگرد و راهکارهای مهار آن در کشور	• برنامه راهبردی منابع طبیعی، آب و خاک • برنامه راهبردی تنوع زیستی و منابع ژنتیکی • برنامه راهبردی تغییر اقلیم	6. ارتقاء نقش مراتع و کاهش وابستگی به بخش زراعت در تامین علوفه مورد نیاز دام کشور
توسعه و بهبود روش‌های افزایش کربن آلی خاک		
شورورزی		
شناخت و پایش کمی و کیفی جنگل، مرتع و بیابان		
مدیریت اکوسیستم های مرتعی		
احیا و توسعه جنگل(زراعت چوب)		
مدیریت یکپارچه حوزه آبخیز		
مدیریت جامع خشکسالی در بخش کشاورزی		
شناسایی، مستندسازی، شبکه‌سازی حفاظت از تنوع زیستی و منابع ژنتیکی کشاورزی و منابع طبیعی و دانش بومی مرتبط با آنها		
شناخت و اثرگذاری تغییرات اقلیمی بر بخش کشاورزی و منابع طبیعی		
زنجیره‌های ارزش محصولات کشاورزی و غذا	برنامه راهبردی اقتصادی، اجتماعی، ترویجی و مدیریتی	7. ارتقاء ارزش افزوده و تکمیل زنجیره ارزش در بخش کشاورزی
اپرداده‌های کشاورزی و هوشمند سازی		

سهیم سازمان تات در کاهش چالش های چهارگانه مندرج در فصل ششم سند تحول دولت مردمی
(بند 4 سند تحول دولت مردمی)

چالش 1: محدودیت منابع آب در دسترس برای کشاورزی

راهبرد 1: توسعه و تنوع بخشی به روش های تولید غذا مبتنی بر آب قابل دسترس و تبدیل اراضی کشاورزی بدون آب به مراتع بهره ور در مناطق کم آب

اقدامات سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی

- 1- حمایت همه جانبه از شرکت های دانش بنیان و فناوری بخش کشاورزی و منابع طبیعی فعال در اصلاح و معرفی ارقام سازگار و اقتصادی مرتعی-دارویی
- 2- تسهیل و تسریع ورود بخش خصوصی به فرایند تولید و تکثیر هسته های اولیه و تجاری بذر گیاهان مرتعی
- 3- تهیه، تنظیم و تدوین ساختار ثبت، گواهی و نظارت بر تولید بذر گواهی شده مرتعی مناسب
- 4- تدوین بسته دانش بنیان تحقیق، آموزش و ترویج بهنژدای و به زراعی گیاهان مرتعی (دارویی و صنعتی) جهت بهره برداری چند منظوره از مراتع و حفظ منابع پایه
- 5- تدوین بسته دانش بنیان تحقیق، آموزش و ترویج مدیریت چرا متناسب با اقالیم مختلف کشور
- 6- تدوین بسته جامع مطالعات اقتصادی، اجتماعی، ترویجی تبدیل اراضی کشاورزی بدون آب به مراتع بهره ور در مناطق کم آب با لحاظ تمامی حلقه های زنجیره ارزش

راهبرد 2: افزایش بهره وری آب در بخش کشاورزی

اقدامات سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی

- 1- اصلاح و معرفی ارقام سازگار و متحمل به تنش های غیرزیستی (کم آبی، شوری و ...) زراعی، باغی
- 2- اصلاح و معرفی ارقام جدید و فراموش شده کم آب بر

- 3- اصلاح و معرفی نژادهای سازگار دام و طیور متناسب با شرایط اقلیمی
- 4- تدوین و به روزرسانی بسته دانش بنیان تحقیق، آموزش و ترویج افزایش بازده آبیاری و کارایی مصرف آب در مزرعه
- 5- تدوین و به روزرسانی بسته دانش بنیان تحقیق، آموزش و ترویج تغذیه گیاهان زراعی، باغی
- 6- تدوین و به روزرسانی بسته دانش بنیان تحقیق، آموزش و ترویج تغذیه دام و طیور
- 7- تدوین و به روزرسانی بسته دانش بنیان تحقیق، آموزش و ترویج کنترل و مبارزه با آفات، بیماری ها و علف های هرز
- 8- تدوین و به روزرسانی بسته دانش بنیان تحقیق، آموزش و ترویج مکانیزاسیون محصولات زراعی، باغی و دام و طیور
- 9- تدوین و به روزرسانی بسته دانش بنیان تحقیق، آموزش و ترویج مدیریت برداشت و پس از برداشت گیاهان زراعی، باغی
- 10- تدوین و تدوین بسته جامع مطالعات اقتصادی، اجتماعی، ترویجی اقدام های فوق با لحاظ تمامی حلقه های زنجیره ارزش
- 11- شناسائی و تحلیل مشکلات حوضه و تدوین استراتژی های بهبود وضعیت حوضه
- 12- شناسایی و تعیین مولفه های اقتصادی، اجتماعی و طبیعی مدیریت یکپارچه حوزه های آبخیز
- 13- بهبود روش ها و فناوری های سازگاری با مخاطرات محیطی
- 14- ارائه و بهینه سازی الگوهای مدیریت یکپارچه و تدوین برنامه های عملیاتی بهبود سلامت و پایداری حوزه های آبخیز
- 15- توسعه روش ها و فناوری های تعیین و تقویت ظرفیت های کمی و کیفی آبی حوضه
- 16- تدوین بسته جامع الگوی کشت منطقه ای بر اساس توان اکولوژیک
- 17- حمایت همه جانبه از شرکت های دانش بنیان و فناور بخش کشاورزی
- 18- تسهیل و تسریع ورود بخش خصوصی به فرایند تولید و تکثیر هسته های اولیه و تجاری

چالش 2: هدررفت ظرفیت پایدار خاک و کوچک شدن و پراکندگی سطوح کشاورزی

عامل 1- راهبرد 1: توسعه بهره برداری صیانتی از خاک در بخش کشاورزی

اقدامات سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی

1- طراحی و بومی سازی مدل های برآورد فرسایش و رسوبدهی

- 2- ارزشگذاری اقتصادی خاک فرسایش یافته
- 3- ارائه روش برآورد فرسایش قابل تحمل و حد مجاز رسوبدهی در مقیاس‌های مزرعه تا حوزه‌های آبخیز بزرگ
- 4- توسعه فناوری‌های پایش و اندازه‌گیری فرسایش خاک
- 5- تعیین کارایی روش‌های مدیریت فرسایش در مناطق مختلف کشور
- 6- تهیه بسته‌های دانش بنیان مورد نیاز مدیریت فرسایش خاک
- 7- تکمیل مطالعات شناخت وضعیت کربن آلی خاک
- 8- به روزرسانی بسته دانش بنیان تحقیق، آموزش و ترویج بهبود مدیریت کربن آلی خاک
- 9- به روزرسانی بسته دانش بنیان تحقیق، آموزش و ترویج بهبود مدیریت حاصلخیزی خاک
- 10- پایش روند تغییرات وضعیت عوامل اصلی داخلی و خارجی تولیدکننده گرد و غبار و مهار آنها
- 11- تدوین بسته جامع مطالعات اقتصادی، اجتماعی، ترویجی اقدام‌های مهار ریزگردها

چالش 3: بهره‌وری نامناسب نژادی از نهاده‌های تولید

عامل 1- راهبرد 1: انطباق ظرفیت نژادی با نهاده‌های داخلی تولید

اقدامات سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی

1. اصلاح و معرفی ارقام زراعی و باغی سازگار با اقلیم و میکروکلیم‌های مختلف از طریق ایجاد تلاقی یا دورگ‌گیری
2. اصلاح و معرفی ارقام زراعی و باغی سازگار با اقلیم و میکروکلیم‌های مختلف از طریق انتخاب از بین لاین‌های ژرم پلاسماهای دریافتی از مراکز تحقیقات بین‌المللی
3. معرفی ارقام زراعی و باغی سازگار با اقلیم و میکروکلیم‌های مختلف از طریق ورود رقم‌های ثبت شده در سایر کشورها و ثبت تجاری آن در داخل کشور
4. تدوین بسته دانش بنیان تحقیق، آموزش و ترویج ارقام جدید زراعی و باغی
5. سنتز نژادهای دام سبک پرتولید سازگار با شرایط اقلیمی متفاوت ایران

6. معرفی ترکیب های ژنتیکی دام سنگین دومنظوره

7. تدوین بسته دانش بنیان تحقیق، آموزش و ترویج نژادها و ترکیب های جدید دام

8. اصلاح نژاد ماهیان گرم آبی، سردآبی، میگو، ماهیان خاویاری

9. تدوین بسته دانش بنیان تحقیق، آموزش و ترویج آبزیان جدید

عامل 1 -راهبرد 3: بهره برداری از ظرفیت علمی و دانشی مراکز دانشگاهی و مشارکت مردمی در توسعه

نژادهای سازگار با زیست بوم کشور

اقدامات سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی

1- حمایت همه جانبه از شرکت های دانش بنیان و فناور فعال در زمینه اصلاح و معرفی گیاهان زراعی، گیاهان باغی، دام، طیور

و آبزیان جدید از طریق:

- به مشارکت گذاشتن دارایی های مشهود(عرصه، اعیان، امکانات، تجهیزات و ...)
- به مشارکت گذاشتن دارایی های نامشهود(فناوری، دانش فنی، نمانام و ...)
- تسهیل حضور شرکت های دانش بنیان و فناور فعال در زمینه ی فوق در فن بازارها، نمایشگاهها و سایر رویدادهای فناورانه

2- ارتقا مشارکت با سایر مراکز علمی، بخش خصوصی و شرکتهای دانش بنیان از طریق:

- مشارکت اعضا هیات علمی و محققان سازمان با سایر مراکز علمی، بخش خصوصی و شرکتهای دانش بنیان در اصلاح و معرفی گیاهان زراعی، گیاهان باغی، دام، طیور و آبزیان جدید
- ایجاد سازوکار بهینه تحقق فرایند تحقیق برای توسعه و همکاری با سایر صاحبان ایده و فکر در بخش کشاورزی
- کشف ایده های نو به منظور بهره برداری در رفع یا تعدیل چالش های بخش از طریق برگزاری/مشارکت در برگزاری جشنواره های ایده های برتر و ...

عامل 2- راهبرد 1: حفاظت از تنوع نژادی کشور

اقدامات سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی

1. شناسائی، معرفی و استفاده از منابع ژنتیکی قابل بهره برداری گیاهان زراعی
2. ایجاد بانک ژن گیاهان زراعی مهم و استراتژیک و حفاظت از بانکهای موجود
3. شناسائی، معرفی و استفاده از منابع ژنتیکی قابل بهره برداری گیاهان باغی
4. ایجاد بانک ژن گیاهان باغی مهم و استراتژیک و حفاظت از بانکهای موجود
5. شناسائی خصوصیات زیستی و معرفی ذخایر موجود و جدید قابل بهره برداری آبزیان
6. ایجاد بانک ژن آبزیان مهم و اقتصادی و حفاظت از بانکهای موجود
7. شناسائی، معرفی و استفاده از منابع ژنتیکی ذخایر دام های سبک، سنگین و طیور کشور
8. ایجاد بانک ژن دام و طیور مهم و استراتژیک و حفاظت از ذخایر ژنتیکی موجود
9. شناسائی، معرفی و استفاده از منابع ژنتیکی قابل بهره برداری جنگلی و مرتعی
10. ایجاد بانک ژن جنگل و مرتع و حفاظت از بانکهای موجود
11. شناسائی، معرفی و استفاده از منابع ژنتیکی قابل بهره برداری میکروارگانیسم ها، بی مهرگان و مهره داران مرتبط با کشاورزی و منابع طبیعی
12. ایجاد بانک ژن میکروارگانیسم ها، بی مهرگان و مهره داران مهم و استراتژیک مرتبط با کشاورزی و منابع طبیعی و حفاظت از بانکهای موجود
13. تدوین بسته جامع مطالعات اقتصادی، اجتماعی، ترویجی مدیریت و حفاظت از منابع ژنتیکی کشور

چالش 4: کاهش روند سرمایه گذاری در بخش کشاورزی

راهبرد 3: توسعه نظام نوآوری و مالکیت فکری در بخش کشاورزی

اقدامات سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی

1- گذار از نظام تحقیق و توسعه (R&D) و پیاده سازی نظام تحقیق برای توسعه (R4D) با رویکرد تفکر سیستمی و جامع نگر، ظهور نظام دانش، اطلاعات کشاورزی (AKIS)، نظام نوآوری کشاورزی (AIS) و حاکمیت رویکردهای مشارکتی، تقاضا محور و مشتری گرایانه از طریق (ویژه نامه تحقیق برای توسعه - بازتاب تات کشاورزی دانش بنیان - شماره 12 تابستان 1400):

- تدوین برنامه های یکپارچه و منسجم تحقیق، آموزش و ترویج محصولی و موضوعی با برش سالانه (برنامه کشاورزی با رویکرد جهادی سازمان تات تا افق 1404)

- انطباق ساختار سازمانی متناسب با برنامه ها از سطح ملی تا استانی (معماری سازمان)

2- حمایت همه جانبه از شکل گیری و فعالیت شرکت های دانش بنیان و فناوری بخش کشاورزی و منابع طبیعی

(به عنوان یکی از راهبردهای مدیریت خلق، انتقال، توسعه و انتشار فناوری و نوآوری)، از طریق:

- به مشارکت گذاردن دارائی های مشهود (عرصه، اعیان، امکانات، تجهیزات و ...) با شرکت های دانش بنیان و فناوری (آیین نامه مالی و معاملاتی سازمان تحقیقات آموزش و ترویج کشاورزی).
- به مشارکت گذاردن دارائی های نامشهود (فناوری، دانش فنی، نمانام و ...) با شرکت های دانش بنیان و فناوری در قالب قراردادهای انتقال فناوری، ارائه مشاوره های علمی و فنی، برگزاری کارگاه ها و دوره های آموزشی، اعطاء حق بهره برداری موقت از نام یا علامت (نمانام) و ... (اصلاحیه دستورالعمل نحوه واگذاری حق بهره برداری از فناوری و دانش فنی متعلق به سازمان، مصوب چهل و پنجمین جلسه مورخ 97/12/21 هیات امنای سازمان و آیین نامه اعطاء حق بهره برداری و درج موقت نام یا علامت سازمان بر روی محصولات کشاورزی (مصوب سی امین جلسه هیات امنای سازمان مورخ 92/04/26)
- توسعه بازار محصولات و خدمات دانش بنیان (فرآیند در دست تدوین)؛
- تسهیل حضور شرکت های دانش بنیان و فناوری در فن بازارها، نمایشگاه ها و سایر رویدادهای فناورانه
- همکاری در ترویج استفاده از محصولات و خدمات فناورانه توسط بهره برداران
- تشویق نخبگان بخش به ایجاد شرکت دانش بنیان یا فناوری
- ارائه مشاوره ها و آموزش های لازم به شرکت های خدمات مشاوره ای، فنی و مهندسی کشاورزی به منظور ارتقاء آنها به

شرکت دانش بنیان

- تسهیل شکل گیری شرکت های دانش بنیان توسط اعضای هیات علمی و محققان (شیوه نامه ایجاد شرکت های دانش بنیان در بخش کشاورزی).

3- ارتقاء مشارکت با واحدهای بهره برداری و تولیدی به منظور توسعه نفوذ دانش در تولید، از طریق:

- حضور گسترده اعضای هیات علمی و محققان در واحدهای بهره برداری و تولیدی (شیوه نامه در دست تدوین)
- ایجاد ارتباط غیرخطی واحدهای تحقیق و توسعه با تمامی ذی نفعان.

4- کشف ایده های نو، به منظور بهره برداری در رفع یا تعدیل چالش های بخش، از طریق برگزاری / مشارکت در برگزاری

جشنواره ایده های برتر یا سایر رویدادهای مشابه.

مصوبات نشست مشترک سازمان و موسسات / پژوهشگاه / پژوهشکده ها و مراکز ملی در ارائه گزارش
عملکرد سال 1400

راهبردهای کلان و تخصصی مصوب در جلسه مشترک تاریخ 1401/03/8 موسسه تحقیقات علوم
شیلاتی کشور

راهبرد کلان موسسه بایستی در حوزه های زیر با رویکرد مشارکت و تعامل با کلیه ظرفیت های علمی و اجرایی داخلی و بین المللی تمرکز یابد:

- افزایش دوبرابری تولیدات در حوزه شیلات و آبزیان
- پاسخ گویی به نیازهای بخش اجرا
- آینده پژوهی

تدوین برنامه های برش دار 4 ساله در راستای راهبردهای کلان شامل موارد زیر

- 1- تدوین برنامه ارتقاء خود اتکائی در تولید و فراوری محصولات شیلاتی
 - 2- توجه خاص به وظایف حاکمیتی در سطح تولید استراتژیک (هسته های اولیه)
 - 3- طراحی و عملیاتی نمودن مدل/مدل های بهینه برای انتقال دانش فنی به بخش خصوصی
 - 4- تبیین استراتژیهای لازم در راستای افزایش اثربخشی تحقیقات از طریق افزایش پروژه های فناور محور، تسهیل انتقال دانش فنی به شرکت های دانش بنیان و حمایت از شرکتهای دانش بنیان (تکلیف: ایجاد مراکز رشد و تأسیس شرکتهای دانش بنیان از 5 درصد به 20 درصد)
 - 5- تدوین و اجرای برنامه جامع آموزش و ترویج یافته های تحقیقاتی به عرصه های تولیدی از طریق طرح های تحقیقی - ترویجی - توسعه ای، راه اندازی مزارع نوآوری شیلات، کاروان ترویج، ...
 - 6- تدوین برنامه جامع تحقیق، آموزش و ترویج ارتقاء فرهنگ مصرف آبزیان
 - 7- تدوین برنامه جامع معماری و توانمند سازی نیروی انسانی
 - 8- تعیین نقش و اثربخشی اقتصادی فعالیت های موسسه
 - 9- تدوین برنامه برندسازی موسسه در سطح ملی و بین المللی
- و در نهایت تبدیل موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور به مرجعیت جامع در آینده پژوهی، اعلام مخاطرات، راهبردهای پژوهش و تولید و فراوری محصولات شیلاتی و صنایع جانبی

راهبردهای کلان و تخصصی مصوب در جلسه مشترک تاریخ 1401/03/8 موسسه تحقیقات علوم دامی کشور

راهبرد کلان موسسه بایستی در حوزه های زیر با رویکرد مشارکت و تعامل با کلیه ظرفیت های علمی و اجرایی داخلی و بین المللی تمرکز یابد:

- افزایش ضریب امنیت غذایی در حوزه دام و طیور
- توجه به دام های کم آب بر و نژادهای سازگار
- توجه ویژه به شتر به عنوان دام قرن آینده
- پاسخ گویی به نیازهای بخش اجرا
- آینده پژوهی

تدوین برنامه های برش دار 4 ساله در راستای راهبردهای کلان شامل موارد زیر

- 1- تدوین برنامه ارتقاء خود اتکائی در تولید و فراوری محصولات دام و طیور
- 2- توجه خاص به وظایف حاکمیتی در سطح تولید استراتژیک (هسته های اولیه)
- 3- تدوین برنامه جامع شتر
- 4- تدوین برنامه جامع گاومیش
- 5- تدوین برنامه جامع آراین و آراین پلاس
- 6- تدوین برنامه جامع راهبری تحقیقات ابریشم
- 7- تدوین برنامه پیاده سازی مدل خوراک دام خراسان رضوی در سایر استان ها
- 8- تدوین برنامه جامع چرای سنگین دام با هدف جلوگیری از کاهش ذخایر بومی مرتعی
- 9- تدوین برنامه جامع مدیریت ذخایر ژنتیکی در حوزه دام و طیور
- 10- طراحی و عملیاتی نمودن مدل/مدل های بهینه برای انتقال دانش فنی به بخش خصوصی
- 11- تبیین استراتژیهای لازم در راستای افزایش اثربخشی تحقیقات از طریق افزایش پروژه های فناور محور، تسهیل انتقال دانش فنی به شرکت های دانش بنیان و حمایت از شرکتهای دانش بنیان (تکلیف: ایجاد حداقل 30 مرکز رشد و شرکت دانش بنیان)
- 12- تدوین برنامه جامع آموزش و ترویج 20 مزرعه نوآوری دام و طیور با هدف انتقال یافته ها به عرصه های تولیدی
- 13- ساماندهی، حمایت و نظارت کافی از بخش های تحقیقات استانی
- 14- تدوین برنامه جامع معماری و توانمند سازی نیروی انسانی
- 15- تعیین نقش و اثربخشی اقتصادی فعالیت های موسسه
- 16- تدوین برنامه برندسازی موسسه در سطح ملی و بین المللی

و در نهایت تبدیل موسسه تحقیقات علوم دامی کشور به مرجعیت جامع در آینده پژوهی، اعلام مخاطرات، راهبردهای پژوهش و تولید و فراوری محصولات دام و طیور و صنایع جانبی

راهبردهای کلان و تخصصی مصوب در جلسه مشترک تاریخ 1401/03/8 مرکز ملی تحقیقات ابریشم کشور

راهبرد کلان مرکز ملی بایستی در حوزه های زیر با رویکرد مشارکت و تعامل با کلیه ظرفیت های علمی و اجرایی داخلی و بین المللی تمرکز یابد:

- توسعه نوغان داری در کل کشور
- ورود به بازار جهانی و صادرات به کشورهای همسایه
- افزایش اشتغال بویژه زنان روستایی در حوزه نوغانداری و ابریشم
- پاسخ گویی به نیازهای بخش اجرا
- آینده پژوهی

تدوین برنامه های برش دار 4 ساله در راستای راهبردهای کلان شامل موارد زیر

- 1- تدوین برنامه ارتقاء خود اتکائی در تولید و فراوری ابریشم
- 2- توجه خاص به وظایف حاکمیتی در سطح تولید استراتژیک (هسته های اولیه)
- 3- تدوین برنامه حضور در بازارهای جهانی و افزایش صادرات
- 4- تدوین برنامه جامع دستیابی به گونه های پربازده ابریشم
- 5- تدوین برنامه جامع زنجیره ارزش ابریشم
- 6- تدوین برنامه جامع مدیریت ذخایر ژنتیکی در حوزه نوغان داری و توتستان ها و تبادل ذخایر با سایر کشورها
- 7- طراحی و عملیاتی نمودن مدل/مدل های بهینه برای انتقال دانش فنی به بخش خصوصی
- 8- تبیین استراتژیهای لازم در راستای افزایش اثربخشی تحقیقات از طریق افزایش پروژه های فناور محور، تسهیل انتقال دانش فنی به شرکت های دانش بنیان و حمایت از شرکتهای دانش بنیان (تکلیف: ایجاد حداقل 5 مرکز رشد و شرکت دانش بنیان)
- 9- تدوین برنامه جامع آموزش و ترویج یک مزرعه نوآوری نوغان داری با هدف انتقال یافته ها به عرصه های تولیدی
- 10- تدوین برنامه جامع معماری و توانمند سازی نیروی انسانی
- 11- تعیین نقش و اثربخشی اقتصادی فعالیت های موسسه
- 12- تدوین برنامه برندسازی موسسه در سطح ملی و بین المللی

و در نهایت تبدیل مرکز ملی تحقیقات ابریشم کشور به مرجعیت جامع در آینده پژوهی، اعلام مخاطرات، راهبردهای پژوهش و تولید و فراوری محصولات نوغان داری، ابریشم و صنایع جانبی

راهبردهای کلان و تخصصی مصوب در جلسه مشترک تاریخ 1401/03/8 موسسه واکسن و سرم سازی رازی کشور

راهبرد کلان موسسه بایستی در حوزه های زیر با رویکرد بین المللی تمرکز یابد:

- افزایش ثروت و اقتدار ملی
- ارتقاء سلامت جامعه
- پاسخ گویی به نیازهای بخش اجرا
- آینده پژوهی

تدوین برنامه های برش دار 4 ساله در راستای راهبردهای کلان شامل موارد زیر

- 1- تدوین برنامه خودکفائی در تولید واکسن ها و سایر فراورده های بیولوژیک وارداتی
- 2- توجه خاص به وظایف حاکمیتی در سطح تولید استراتژیک
- 3- تدوین برنامه حضور در بازارهای جهانی و افزایش صادرات
- 4- طراحی و عملیاتی نمودن مدل/مدل های بهینه برای انتقال دانش فنی به بخش خصوصی
- 5- تبیین استراتژیهای لازم و اثربخش در حمایت از شرکتهای دانش بنیان
- 6- تدوین برنامه جامع معماری نیروی انسانی
- 7- تعیین نقش و اثربخشی اقتصادی فعالیت های موسسه
- 8- تدوین برنامه استانداردسازی موسسه در سطح بین المللی اعم از فیزیکی و غیرفیزیکی
- 9- تدوین برنامه برندسازی موسسه در سطح ملی و بین المللی

و در نهایت تبدیل موسسه تحقیقات واکسن و سرم سازی رازی کشور به مرجعیت جامع در آینده پژوهی، اعلام مخاطرات، راهبردهای پژوهش و تولید در حوزه سرم، واکسن و کلیه فراوردهای بیولوژیک

راهبردهای کلان و تخصصی مصوب در جلسه مشترک تاریخ 1401/3/16 موسسه تحقیقات اصلاح و تهیه نهال و بذر کشور

راهبرد کلان موسسه بایستی در حوزه های زیر با رویکرد مشارکت و تعامل با کلیه ظرفیت های علمی و اجرایی داخلی و بین المللی تمرکز یابد:

- افزایش ضریب امنیت غذایی در حوزه محصولات زراعی آبی
- ارتقاء بهره وری تولید از طریق معرفی ارقام کم آب بر
- تمرکز بر تامین و تولید بذور هیبرید اولویت دار
- پاسخ گویی به نیازهای بخش اجرا
- آینده پژوهی

تدوین برنامه های برش دار 4 ساله در راستای راهبردهای کلان شامل موارد زیر

- 1- تدوین برنامه ارتقاء خود اتکائی در تولید و فراوری محصولات زراعی
- 2- توجه خاص به وظایف حاکمیتی در سطح تولید استراتژیک (هسته های اولیه)
- 3- تدوین برنامه جامع جایگزینی علوفه و خوراک دام
- 4- تدوین برنامه جامع مدیریت ذخایر ژنتیکی در حوزه محصولات زراعی
- 5- تدوین برنامه جامع تامین هسته های اولیه بذر محصولات مختلف زراعی منطبق بر نیاز بخش
- 6- تعیین میزان بهره وری آب ارقام زراعی اصلاح شده جدید
- 7- طراحی و عملیاتی نمودن مدل/مدل های بهینه برای انتقال دانش فنی به بخش خصوصی
- 8- تبیین استراتژیهای لازم در راستای افزایش اثربخشی تحقیقات از طریق افزایش پروژه های فناور محور، جذب و حمایت از شرکتهای دانش بنیان، استقرار مراکز رشد و تسهیل انتقال دانش فنی به آنها
- 9- تدوین برنامه جامع آموزش و ترویج مزرع نوآوری محصولات زراعی با هدف انتقال یافته ها به عرصه های تولیدی
- 10- تعیین نقش و اثربخشی اقتصادی فعالیت های موسسه
- 11- تدوین برنامه برندسازی موسسه در سطح ملی و بین المللی

و در نهایت تبدیل موسسه تحقیقات اصلاح و تهیه نهال و بذر کشور به مرجعیت جامع در آینده پژوهی، اعلام مخاطرات، راهبردهای پژوهش و تولید و فراوری محصولات زراعی و صنایع جانبی

راهبردهای کلان و تخصصی مصوب در جلسه مشترک تاریخ 1401/3/16 موسسه تحقیقات دیم کشور

راهبرد کلان موسسه بایستی در حوزه های زیر با رویکرد مشارکت و تعامل با کلیه ظرفیت های علمی و اجرایی داخلی و بین المللی تمرکز یابد:

- افزایش ضریب امنیت غذایی در حوزه محصولات زراعی دیم
- ارتقاء بهره وری تولید در دیمزارها
- خودکفائی پایدار در تامین هسته های بذری محصولات دیم
- پاسخ گویی به نیازهای بخش اجرا
- آینده پژوهی

تدوین برنامه های برش دار 4 ساله در راستای راهبردهای کلان شامل موارد زیر

- 1- تدوین برنامه ارتقاء خود ا تکائی در تولید و فراوری محصولات زراعی دیم
 - 2- تدوین برنامه جامع خودکفائی پایدار در تامین هسته های بذری محصولات دیم
 - 3- تدوین برنامه جامع Speed breeding محصولات زراعی دیم
 - 4- همکاری در تدوین الگوی کشت محصولات دیم کشور متناسب با آمایش سرزمینی
 - 5- طراحی و عملیاتی نمودن مدل/مدل های بهینه برای انتقال دانش فنی به بخش خصوصی
 - 6- تبیین استراتژیهای لازم در راستای افزایش اثربخشی تحقیقات از طریق افزایش پروژه های فناور محور، جذب و حمایت از شرکتهای دانش بنیان، استقرار مراکز رشد و تسهیل انتقال دانش فنی به آنها
 - 7- تدوین برنامه جامع آموزش و ترویج 10 مزرعه نوآوری الگویی محصولات زراعی با هدف انتقال یافته ها به عرصه های تولیدی
 - 8- تعیین نقش و اثربخشی اقتصادی فعالیت های موسسه
 - 9- تدوین برنامه برندسازی موسسه در سطح ملی و بین المللی
- و در نهایت تبدیل موسسه تحقیقات دیم کشور به مرجعیت جامع در آینده پژوهی، اعلام مخاطرات، راهبردهای پژوهش و تولید و فراوری محصولات زراعی و صنایع جانبی

راهبردهای کلان و تخصصی مصوب در جلسه مشترک تاریخ 1401/3/16 موسسه تحقیقات

پنبه کشور

راهبردهای کلان موسسه بایستی در قالب طرح جامع پنبه ی کشور با در نظر گرفتن کل زنجیره ارزش (زنجیره اصلی شامل منسوجات و زنجیره فرعی شامل فرآورده های تولیدی) در حوزه های زیر با رویکرد مشارکت و تعامل با کلیه ظرفیت های علمی و اجرایی داخلی و بین المللی تمرکز یابد:

- افزایش ضریب خوداتکایی در پنبه و سایر گیاهان لیفی (با نگاه خودکفایی)
- ارتقاء بهره وری تولید و بهره وری اقتصادی از طریق معرفی ارقام جدید
- تمرکز بر تامین و تولید بذور هیبرید
- پاسخ گویی به نیازهای بخش اجرا
- آینده پژوهی

تدوین برنامه های برش دار 4 ساله در راستای راهبردهای کلان شامل موارد زیر

- 1- تدوین برنامه جامع ارتقاء خود اتکائی در تولید و فرآورده های تولیدی گیاهان لیفی
- 2- توجه خاص به وظایف حاکمیتی در سطح تولید استراتژیک (هسته های اولیه)
- 3- همکاری در تدوین الگوی کشت پنبه کشور متناسب با آمایش سرزمین
- 4- تدوین برنامه جامع مدیریت ذخایر ژنتیکی در حوزه پنبه و گیاهان لیفی
- 5- تدوین برنامه جامع تامین هسته های اولیه بذر پنبه منطبق بر نیاز بخش
- 6- تعیین میزان بهره وری آب ارقام اصلاح شده جدید
- 7- طراحی و عملیاتی نمودن مدل/مدل های بهینه برای انتقال دانش فنی به بخش خصوصی
- 8- تبیین استراتژیهای لازم در راستای افزایش اثربخشی تحقیقات از طریق افزایش پروژه های فناور محور، جذب و حمایت از شرکتهای دانش بنیان، استقرار مراکز رشد و تسهیل انتقال دانش فنی به آنها
- 9- تدوین برنامه جامع آموزش و ترویج 4 مزرعه نوآوری الگویی پنبه با هدف انتقال یافته ها به عرصه های تولیدی
- 10- تعیین نقش و اثربخشی اقتصادی فعالیت های موسسه
- 11- تدوین برنامه برندسازی موسسه در سطح ملی و بین المللی

و در نهایت تبدیل موسسه تحقیقات پنبه کشور به مرجعیت جامع در آینده پژوهی، اعلام مخاطرات، راهبردهای پژوهش و تولید و فراوری پنبه و سایر محصولات لیفی، فرآورده های تولیدی و صنایع جانبی

راهبردهای کلان و تخصصی مصوب در جلسه مشترک تاریخ 1401/3/16 موسسه تحقیقات اصلاح و تهیه بذر چغندر قند کشور

راهبرد کلان موسسه بایستی در حوزه های زیر با رویکرد مشارکت و تعامل با کلیه ظرفیت های علمی و اجرایی داخلی و بین المللی تمرکز یابد:

- خودکفایی پایدار در تولید شکر با استفاده از کلیه ی ظرفیت های موجود در کشور
- برون سپاری فعالیت های غیرحاکمیتی
- تمرکز بر اصلاح ارقام جدید
- پاسخ گویی به نیازهای بخش اجرا
- آینده پژوهی

تدوین برنامه های برش دار 4 ساله در راستای راهبردهای کلان شامل موارد زیر

- 1- پیشنهاد و ارائه مدل/مدل های بهینه برای آینده ی ساختاری موسسه
- 2- تدوین برنامه خودکفایی پایدار شکر با نگاه به محصولات جدید و مغفول
- 3- طراحی و عملیاتی نمودن مدل/مدل های بهینه برای انتقال وظایف غیرحاکمیتی به بخش خصوصی
- 4- تبیین استراتژیهای لازم در راستای افزایش اثربخشی تحقیقات از طریق افزایش پروژه های فناور محور، جذب و حمایت از شرکتهای دانش بنیان، استقرار مراکز رشد و تسهیل انتقال دانش فنی به آنها
- 5- تدوین برنامه جامع آموزش و ترویج 4 مزرعه نوآوری با اولویت چغندر پاییزه با هدف انتقال یافته ها به عرصه های تولیدی
- 6- تدوین برنامه حضور در بازارهای جهانی و افزایش صادرات
- 7- تعیین نقش و اثربخشی اقتصادی فعالیت های موسسه
- 8- تدوین برنامه برندسازی موسسه در سطح ملی و بین المللی

و در نهایت تبدیل موسسه تحقیقات اصلاح و تهیه بذر چغندر قند به مرجعیت جامع در آینده پژوهی، اعلام مخاطرات، راهبردهای پژوهش و تولید و فرآوری چغندر قند و سایر گیاهان قندی و صنایع جانبی

راهبردهای کلان و تخصصی مصوب در جلسه مشترک تاریخ 1401/03/29 پژوهشگاه بیوتکنولوژی کشاورزی کشور

راهبرد کلان پژوهشگاه بایستی در حوزه های زیر با رویکرد مشارکت و تعامل با کلیه ظرفیت های علمی و اجرایی داخلی و بین المللی تمرکز یابد:

- افزایش ضریب امنیت غذایی در حوزه محصولات زراعی، باغی، دام، طیور و آبزیان
- پاسخ گویی به نیازهای بخش اجرا
- آینده پژوهی

تدوین برنامه های برش دار 4 ساله در راستای راهبردهای کلان شامل موارد زیر

- 1- تدوین برنامه جامع Speed breeding در محصولات زراعی، باغی، دام، طیور و آبزیان متناسب با ظرفیت های پژوهشگاه و در تعامل با سایر موسسات
 - 2- طراحی و عملیاتی نمودن مدل/مدل های بهینه برای انتقال دانش فنی به بخش خصوصی
 - 3- تبیین استراتژیهای لازم در راستای افزایش اثربخشی تحقیقات از طریق افزایش پروژه های فناور محور، جذب و حمایت از شرکتهای دانش بنیان، استقرار مراکز رشد و تسهیل انتقال دانش فنی به آنها
 - 4- تدوین برنامه جامع معماری نیروی انسانی
 - 5- تعیین نقش و اثربخشی اقتصادی فعالیت های پژوهشگاه
 - 6- تدوین برنامه برندسازی پژوهشگاه در سطح ملی و بین المللی
- و در نهایت تبدیل پژوهشگاه بیوتکنولوژی کشور به مرجعیت جامع درآینده پژوهی، اعلام مخاطرات، راهبردهای پژوهش و تولید و فراوری محصولات زراعی، باغی، دام، طیور و آبزیان و صنایع جانبی با استفاده از فناوریهای نو

راهبردهای کلان و تخصصی مصوب در جلسه مشترک تاریخ 1401/03/29 موسسه تحقیقات برنج کشور

راهبرد کلان موسسه بایستی در حوزه های زیر با رویکرد مشارکت و تعامل با کلیه ظرفیت های علمی و اجرایی داخلی و بین المللی تمرکز یابد:

- افزایش ضریب امنیت غذایی در برنج
- ارتقاء بهره وری آب
- تمرکز بر تامین و تولید بذور هیبرید برنج
- پاسخ گویی به نیازهای بخش اجرا
- آینده پژوهی

تدوین برنامه های برش دار 4 ساله در راستای راهبردهای کلان شامل موارد زیر

- 1- تدوین برنامه ارتقاء خود ا تکائی در تولید برنج
 - 2- توجه خاص به وظایف حاکمیتی در سطح تولید استراتژیک (هسته های اولیه)
 - 3- تدوین برنامه جامع توسعه نفوذ ارقام و بذور گواهی شده
 - 4- امکان سنجی ایجاد پایلوت 10 هکتاری از ارقام هیبرید
 - 5- امکان سنجی کشت قراردادی در برنج با لحاظ کلیه جوانب
 - 6- تدوین برنامه جامع مدیریت کشت برنج در کشور و اتخاذ تدابیر لازم برای جلوگیری از کشت در استان های غیرشمال
 - 7- تعیین میزان بهره وری آب ارقام زراعی اصلاح شده جدید
 - 8- طراحی و عملیاتی نمودن مدل/مدل های بهینه برای انتقال دانش فنی به بخش خصوصی
 - 9- تبیین استراتژیهای لازم در راستای افزایش اثربخشی تحقیقات از طریق افزایش پروژه های فناور محور، جذب و حمایت از شرکتهای دانش بنیان، استقرار مراکز رشد و تسهیل انتقال دانش فنی به آنها
 - 10- تدوین برنامه جامع آموزش و ترویج مزرع نوآوری برنج با هدف انتقال یافته ها به عرصه های تولیدی
 - 11- تدوین برنامه جامع تحقیق، آموزش و ترویج ارتقاء فرهنگ مصرف برنج
 - 12- تعیین نقش و اثربخشی اقتصادی فعالیت های موسسه
 - 13- تدوین برنامه برندسازی موسسه در سطح ملی و بین المللی
- و در نهایت تبدیل موسسه تحقیقات برنج کشور به مرجعیت جامع در آینده پژوهی، اعلام مخاطرات، راهبردهای پژوهش و تولید و فراوری محصولات زراعی و صنایع جانبی

راهبردهای کلان و تخصصی مصوب در جلسه مشترک تاریخ 1401/03/29 مرکز ملی

تحقیقات شوری کشور

راهبرد کلان مرکز بایستی در حوزه های زیر با رویکرد مشارکت و تعامل با کلیه ظرفیت های علمی و اجرایی داخلی و بین المللی تمرکز یابد:

- توسعه شورورزی
 - ارتقاء بهره وری تولید شور و لب شور
 - تمرکز بر تامین و تولید بذور گیاهان شورپسند و متحمل به شوری
 - پاسخ گویی به نیازهای بخش اجرا
 - آینده پژوهی
- تدوین برنامه های برش دار 4 ساله در راستای راهبردهای کلان شامل موارد زیر
- 1- تدوین برنامه جامع کشت یک میلیون هکتار از گیاهان شور پسند با همکاری موسسات مرتبط
 - 2- تدوین برنامه جامع اختصاص 10 درصد از کل گلخانه های کشور به کشت علوفه با همکاری موسسات مرتبط
 - 3- تدوین برنامه جامع جایگزینی علوفه و خوراک دام با استفاده از گیاهان شورپسند و متحمل به شوری
 - 4- تدوین برنامه جامع مدیریت ذخایر ژنتیکی در حوزه گیاهان شورپسند و متحمل به شوری
 - 5- تدوین برنامه جامع تامین هسته های اولیه بذر گیاهان شورپسند و متحمل به شوری منطبق بر نیاز بخش
 - 6- طراحی و عملیاتی نمودن مدل/مدل های بهینه برای انتقال دانش فنی به بخش خصوصی
 - 7- تبیین استراتژیهای لازم در راستای افزایش اثربخشی تحقیقات از طریق افزایش پروژه های فناور محور، جذب و حمایت از شرکتهای دانش بنیان، استقرار مراکز رشد و تسهیل انتقال دانش فنی به آنها
 - 8- تدوین برنامه جامع آموزش و ترویج 2 تا 3 مزرعه نوآوری شورورزی با هدف انتقال یافته ها به عرصه های تولیدی
 - 9- تعیین نقش و اثربخشی اقتصادی فعالیت های مرکز
 - 10- تدوین برنامه برندسازی مرکز در سطح ملی و بین المللی
- و در نهایت تبدیل مرکز ملی تحقیقات شوری کشور به مرجعیت جامع درآینده پژوهی، اعلام مخاطرات، راهبردهای پژوهش و تولید و فراوری محصولات شورپسند، متحمل به شوری، شورورزی و صنایع جانبی

راهبردهای کلان و تخصصی مصوب در جلسه مشترک تاریخ 1401/03/29 موسسه تحقیقات فنی و مهندسی کشور

راهبرد کلان موسسه بایستی در حوزه های زیر با رویکرد مشارکت و تعامل با کلیه ظرفیت های علمی و اجرایی داخلی و بین المللی تمرکز یابد:

- کاهش ضایعات و زائدات بخش کشاورزی
- برون سپاری وظایف غیرحاکمیتی
- راهبری صنایع غذایی و تبدیلی
- توجه به اشتغال زنان روستایی در حوزه صنایع تبدیلی
- پاسخ گویی به نیازهای بخش اجرا
- آینده پژوهی

تدوین برنامه های برش دار 4 ساله در راستای راهبردهای کلان شامل موارد زیر

- 1- تدوین برنامه جامع کاهش ضایعات و زائدات بخش کشاورزی با همکاری سایر موسسات و مراکز
- 2- تدوین برنامه جامع توسعه گلخانه ها در کشور
- 3- تهیه اطلس فناوری های نوین بخش کشاورزی با همکاری سایر موسسات و مراکز
- 4- طراحی و عملیاتی نمودن مدل/مدل های بهینه برای انتقال دانش فنی به بخش خصوصی
- 5- تبیین استراتژیهای لازم در راستای افزایش اثربخشی تحقیقات از طریق افزایش پروژه های فناور محور، جذب و حمایت از شرکتهای دانش بنیان، استقرار مراکز رشد و تسهیل انتقال دانش فنی به آنها
- 6- تدوین برنامه جامع آموزش و ترویج 2 مزرعه نوآوری با هدف انتقال یافته ها به عرصه های تولیدی
- 7- تهیه بسته ی تحقیق، آموزش و ترویج صنایع تبدیلی در حوزه زنان روستایی و عشایر
- 8- تعیین نقش و اثربخشی اقتصادی فعالیت های موسسه
- 9- تدوین برنامه برندسازی موسسه در سطح ملی و بین المللی

و در نهایت تبدیل موسسه تحقیقات فنی و مهندسی کشور به مرجعیت جامع در آینده پژوهی، اعلام مخاطرات، راهبردهای پژوهش و تولید و فراوری محصولات بخش کشاورزی و صنایع جانبی و تبدیلی

راهبردهای کلان و تخصصی مصوب در جلسه مشترک تاریخ 1401/4/12 مرکز آموزش عالی امام خمینی

راهبرد کلان مرکز بایستی در حوزه های زیر با رویکرد مشارکت و تعامل با کلیه ظرفیت های علمی و اجرایی داخلی و بین المللی تمرکز یابد:

- احیاء آموزش های علمی کاربردی
 - تربیت مدیران آینده بخش کشاورزی
 - محوریت منطقه ای آموزش های بین المللی
 - برون سپاری وظایف غیرحاکمیتی
 - پاسخ گویی به نیازهای بخش اجرا
 - آینده پژوهی
- تدوین برنامه های برش دار 4 ساله در راستای راهبردهای کلان شامل موارد زیر
- 1- تدوین برنامه تربیت مدیران آینده در هماهنگی با معاونت آموزش و ترویج
 - 2- تدوین برنامه آموزش های بین المللی انتقال یافته در هماهنگی با معاونت آموزش و ترویج

و در نهایت تبدیل مرکز آموزش عالی امام خمینی به عنوان مغز متفکر دوره های کاربردی در بخش کشاورزی و همچنین محوریت منطقه ای آموزش های بین المللی انتقال یافته

راهبردهای کلان و تخصصی مصوب در جلسه مشترک تاریخ 1401/4/12 موسسه تحقیقات

جنگل ها و مراتع کشور

راهبرد کلان موسسه بایستی در حوزه های زیر با رویکرد نقش آفرینی در حوزه مرتع و جنگل در مشارکت و تعامل با کلیه ظرفیت های علمی و اجرایی داخلی و بین المللی تمرکز یابد:

- حفظ و احیاء جنگل ها و مراتع
- حفظ ذخایر ژنتیکی در حوزه جنگل و مرتع
- توسعه زراعت چوب با هدف کاهش واردات
- حفظ و نگهداری باغ ملی گیاهشناسی و باغ های اقماری
- برون سپاری وظایف غیرحاکمیتی
- پاسخ گویی به نیازهای بخش اجرا
- آینده پژوهی

تدوین برنامه های برش دار 4 ساله در راستای راهبردهای کلان شامل موارد زیر

- 1- تدوین برنامه جامع شناخت و پایش کمی و کیفی جنگل، مرتع و بیابان
 - 2- تدوین برنامه جامع احیا و توسعه جنگل، جنگل کاری و زراعت چوب
 - 3- تدوین برنامه جامع مدیریت اکوسیستم های مرتعی
 - 4- تدوین برنامه جامع پایش منابع تولید ریزگرد و راهکارهای مهار آن در کشور با همکاری پژوهشکده حفاظت خاک و آبخیزداری و موسسه تحقیقات خاک و آب
 - 5- تدوین برنامه جامع فناوری های توسعه گیاهان دارویی و معطر با رویکرد خصوصی سازی پس از تعیین تکلیف با موسسه تحقیقات علوم باغبانی
 - 6- ایجاد باغ های گیاهشناسی استانی با رویکرد گردشگری کشاورزی و منابع طبیعی با همکاری شهرداری ها
 - 7- طراحی و عملیاتی نمودن مدل/مدل های بهینه برای انتقال دانش فنی به بخش خصوصی
 - 8- تبیین استراتژیهای لازم در راستای افزایش اثربخشی تحقیقات از طریق افزایش پروژه های فناوری محور، جذب و حمایت از شرکتهای دانش بنیان، استقرار مراکز رشد و تسهیل انتقال دانش فنی به آنها
 - 9- تعیین نقش و اثربخشی اقتصادی فعالیت های موسسه
 - 10- تدوین برنامه برندسازی موسسه در سطح ملی و بین المللی
- و در نهایت تبدیل موسسه تحقیقات جنگل ها و مراتع کشور به مرجعیت جامع درآینده پژوهی، اعلام مخاطرات، راهبردهای پژوهش و مدیریت جنگل، مرتع و بیابان و حفظ ذخایر ژنتیکی

راهبردهای کلان و تخصصی مصوب در جلسه مشترک تاریخ 1401/4/12 موسسه تحقیقات

ثبت و گواهی بذر و نهال کشور

راهبرد کلان موسسه بایستی در حوزه های زیر با رویکرد مشارکت و تعامل با کلیه ظرفیت های علمی و اجرایی داخلی و بین المللی تمرکز یابد:

- افزایش تنوع محصولات تحت پوشش ثبت، گواهی و نظارت
- توسعه استاندارد سازی بذر و نهال کشور
- کاهش واردات و افزایش صادرات
- برون سپاری وظایف غیرحاکمیتی
- پاسخ گویی به نیازهای بخش اجرا
- آینده پژوهی

تدوین برنامه های برش دار 4 ساله در راستای راهبردهای کلان شامل موارد زیر

- 1- تدوین برنامه جامع ثبت، گواهی و نظارت بر تولید بذر و نهال(با رویکرد پوشش حداکثری محصولات تحت کشت)
 - 2- تدوین برنامه جامع استاندارد سازی بذر و نهال تولیدی در کشور
 - 3- طراحی و عملیاتی نمودن مدل/مدل های بهینه برای انتقال وظایف غیرحاکمیتی به بخش خصوصی
 - 4- تبیین استراتژیهای لازم در راستای افزایش اثربخشی موسسه از طریق ایجاد هنرستان های تخصصی بذر و نهال، حمایت از شرکتهای دانش بنیان(حداقل 10 شرکت دانش بنیان تا پایان 1401)، استقرار مراکز رشد و تسهیل انتقال دانش فنی به آنها
 - 5- تدوین برنامه جامع آموزش و ترویج مزارع نوآوری تخصصی بذر و نهال
 - 6- تدوین برنامه تسهیل و تسریع دسترسی بهره برداران به بذر و نهال گواهی شده با همکاری موسسات ذی ربط و بخش خصوصی از طریق ایجاد فروشگاههای تخصصی بذر و نهال
 - 7- تدوین برنامه هوشمندسازی فعالیت های موسسه
 - 8- تدوین برنامه ساماندهی و استانداردسازی فعالیت شرکتهای فعال در حوزه کشت و بافت
 - 9- تعیین نقش و اثربخشی اقتصادی فعالیت های موسسه
 - 10- تدوین برنامه برندسازی موسسه در سطح ملی و بین المللی
- و در نهایت تبدیل موسسه تحقیقات ثبت و گواهی بذر و نهال کشور به مرجعیت جامع در آینده پژوهی، اعلام مخاطرات، راهبردهای ثبت، گواهی و نظارت بر انواع بذر و نهال در سطح ملی و بین المللی .

راهبردهای کلان و تخصصی مصوب در جلسه مشترک تاریخ 1401/4/22 پژوهشکده حفاظت خاک و آبخیزداری کشور

راهبرد کلان پژوهشکده بایستی در حوزه های زیر با رویکرد نقش آفرینی در حوزه آبخیز در مشارکت و تعامل با کلیه ظرفیت های علمی و اجرایی داخلی و بین المللی تمرکز یابد:

- توجه به پخش سیلاب و آبخوان داری
- کاهش فرسایش خاک
- برون سپاری وظایف غیرحاکمیتی
- پاسخ گویی به نیازهای بخش اجرا
- آینده پژوهی

تدوین برنامه های برش دار 4 ساله در راستای راهبردهای کلان شامل موارد زیر

- 1- تدوین برنامه جامع مدیریت یکپارچه حوزه آبخیز
 - 2- مدیریت جامع خشکسالی در بخش کشاورزی
 - 3- تدوین برنامه جامع مدیریت فرسایش خاک
 - 4- تدوین برنامه جامع شناخت و اثرگذاری تغییرات اقلیمی بر بخش کشاورزی و منابع طبیعی در کشور با همکاری کلیه موسسات ذیربط
 - 5- بهینه سازی مدل آبخوان داری گریاگان و گذار از رویکرد دولتی با کمک بخش خصوصی، استانداری و ...
 - 6- طراحی و عملیاتی نمودن مدل/مدل های بهینه برای انتقال دانش فنی به بخش خصوصی
 - 7- تبیین استراتژیهای لازم در راستای افزایش اثربخشی تحقیقات از طریق افزایش پروژه های فناور محور، جذب و حمایت از شرکتهای دانش بنیان، استقرار مراکز رشد و تسهیل انتقال دانش فنی به آنها
 - 8- تعیین نقش و اثربخشی اقتصادی فعالیت های پژوهشکده
 - 9- تدوین برنامه برندسازی پژوهشکده در سطح ملی و بین المللی
- و در نهایت تبدیل پژوهشکده حفاظت خاک و آبخیزداری کشور به مرجعیت جامع در آینده پژوهی، اعلام مخاطرات، راهبردهای پژوهش و مدیریت در حوزه آبخیز داری و آبخوان داری

راهبردهای کلان و تخصصی مصوب در جلسه مشترک تاریخ 1401/4/22 موسسه تحقیقات خاک و آب کشور

راهبرد کلان موسسه بایستی در حوزه های زیر با رویکرد نقش آفرینی در حوزه خاک و آب در مشارکت و تعامل با کلیه ظرفیت های علمی و اجرایی داخلی و بین المللی تمرکز یابد:

- توجه به مطالعات تغییر کاربری اراضی، شوری، حاصلخیزی خاک، کربن آلی
- توجه به آلودگی خاک و سلامت محصول
- توجه جدی به پژوهش و مدیریت آب در مزرعه، محصولات کم آب بر و ارتقاء بهره وری آب
- ایفای نقش جدی و محوری در تعیین الگوی کشت
- برون سپاری وظایف غیرحاکمیتی
- پاسخ گویی به نیازهای بخش اجرا
- آینده پژوهی

تدوین برنامه های برش دار 4 ساله در راستای راهبردهای کلان شامل موارد زیر

- 1- تدوین برنامه جامع توسعه و بهبود روش های افزایش کربن آلی خاک
 - 2- تدوین برنامه جامع پایش سلامت محصولات کشاورزی
 - 3- ادامه مطالعات و ارائه گزارشات تحلیلی تغییر کاربری و اثرات آن بر بخش کشاورزی
 - 4- تعیین الگوی کشت دشت قزوین با همکاری سایر موسسات
 - 5- بروزرسانی نقشه ها و اطلاعات خاک
 - 6- پایش کیفیت کود و تسهیل مجوز های کودی
 - 7- طراحی و عملیاتی نمودن مدل/مدل های بهینه برای انتقال دانش فنی به بخش خصوصی
 - 8- تبیین استراتژیهای لازم در راستای افزایش اثربخشی تحقیقات از طریق افزایش پروژه های فناور محور، جذب و حمایت از شرکتهای دانش بنیان، استقرار مراکز رشد و تسهیل انتقال دانش فنی به آنها
 - 9- تعیین نقش و اثربخشی اقتصادی فعالیت های موسسه
 - 10- تدوین برنامه برندسازی موسسه در سطح ملی و بین المللی
- و در نهایت تبدیل موسسه تحقیقات خاک و آب کشور به مرجعیت جامع درآینده پژوهی، اعلام مخاطرات، راهبردهای پژوهش و مدیریت خاک و آب

راهبردهای کلان و تخصصی مصوب در جلسه مشترک تاریخ 1401/4/22 موسسه تحقیقات علوم باغبانی کشور

راهبرد کلان موسسه بایستی در حوزه های زیر با رویکرد مشارکت و تعامل با کلیه ظرفیت های علمی و اجرایی داخلی و بین المللی تمرکز یابد:

- افزایش ضریب امنیت غذایی در حوزه محصولات باغی
- ارتقاء بهره وری تولید از طریق معرفی ارقام سازگار و پرمحصول
- پاسخ گویی به نیازهای بخش اجرا
- آینده پژوهی

تدوین برنامه های برش دار 4 ساله در راستای راهبردهای کلان شامل موارد زیر

- 1- تدوین برنامه ارتقاء خود اتکائی در تولید و فراوری محصولات باغی استراتژیک
 - 2- تدوین برنامه جامع تامین هسته های اولیه بذر و نهال محصولات مختلف باغی منطبق بر نیاز بخش
 - 3- تدوین برنامه جامع آمایش باغات کشور همراه با نقشه راه منطبق بر نیاز، صادرات و توسعه
 - 4- تدوین برنامه جامع توسعه میوه های گرمسیری
 - 5- تدوین برنامه جامع چای کشور (کمی، کیفی، برند سازی)
 - 6- تهیه اطلس فناوری های قابل رسوخ و موثر بخش باغبانی با همکاری موسسه فنی و مهندسی
 - 7- تدوین برنامه جامع کاهش ضایعات و زائدات محصولات باغی در تعامل با موسسه فنی و مهندسی و با همکاری سایر موسسات مرتبط
 - 8- تدوین برنامه جامع مدیریت ذخایر ژنتیکی در حوزه محصولات باغی
 - 9- طراحی و عملیاتی نمودن مدل/مدل های بهینه برای انتقال دانش فنی به بخش خصوصی
 - 10- تبیین استراتژیهای لازم در راستای افزایش اثربخشی تحقیقات از طریق افزایش پروژه های فناور محور، جذب و حمایت از شرکتهای دانش بنیان، استقرار مراکز رشد و تسهیل انتقال دانش فنی به آنها
 - 11- تدوین برنامه جامع آموزش و ترویج باغات نوآوری محصولات باغی (10 باغ نوآور تا پایان سال 1401) با هدف انتقال یافته ها به عرصه های تولیدی
 - 11- تعیین نقش و اثربخشی اقتصادی فعالیت های موسسه
 - 12- تدوین برنامه برندسازی موسسه در سطح ملی و بین المللی
- و در نهایت تبدیل موسسه تحقیقات علوم باغبانی کشور به مرجعیت جامع در آینده پژوهی، اعلام مخاطرات، راهبردهای پژوهش، تولید و فراوری محصولات باغی و صنایع جانبی

راهبردهای کلان و تخصصی مصوب در جلسه مشترک تاریخ 1401/4/22 موسسه تحقیقات گیاهپزشکی کشور

راهبرد کلان موسسه بایستی در حوزه های زیر با رویکرد مشارکت و تعامل با کلیه ظرفیت های علمی و اجرایی داخلی و بین المللی تمرکز یابد:

- ارتقاء سلامت محصولات زراعی و باغی
- پیش آگاهی آفات، بیماری ها و علف های هرز
- برون سپاری وظایف غیرحاکمیتی
- پاسخ گویی به نیازهای بخش اجرا
- آینده پژوهی

تدوین برنامه های برش دار 4 ساله در راستای راهبردهای کلان شامل موارد زیر

- 1- تدوین برنامه جامع سالم سازی محصولات زراعی و باغی و ایجاد برند "سلامت تات"
- 2- تدوین برنامه جامع معرفی سموم و آفت کش های کم خطر
- 3- تدوین برنامه جامع پایش و پیشگیری آفات، بیماری ها و علف های هرز
- 4- تدوین برنامه جامع کاهش مصرف سموم و آفت کشها با رویکرد مبارزه تلفیقی و بیولوژیک
- 5- توجه ویژه به مقوله اگروتوروریسم
- 6- طراحی و عملیاتی نمودن مدل/مدل های بهینه برای انتقال دانش فنی به بخش خصوصی
- 7- تبیین استراتژیهای لازم در راستای افزایش اثربخشی تحقیقات از طریق افزایش پروژه های فناور محور، جذب و حمایت از شرکتهای دانش بنیان، استقرار مراکز رشد و تسهیل انتقال دانش فنی به آنها
- 8- تدوین برنامه جامع تحقیق، آموزش و ترویج ارتقاء آگاهی عمومی جامعه بویژه بهره برداران
- 9- تعیین نقش و اثربخشی اقتصادی فعالیت های موسسه
- 10- تدوین برنامه برندسازی موسسه در سطح ملی و بین المللی

و در نهایت تبدیل موسسه تحقیقات گیاهپزشکی کشور به مرجعیت جامع در آینده پژوهی، اعلام مخاطرات، راهبردهای پژوهش و مدیریت آفات، بیماری ها و علف های هرز محصولات زراعی و باغی کشور

راهبردهای کلان و تخصصی مصوب در جلسه مشترک تاریخ 1401/4/22 موسسه آموزش و

ترویج کشور

راهبرد کلان موسسه بایستی در حوزه های زیر با رویکرد مشارکت و تعامل با کلیه ظرفیت های علمی و اجرایی داخلی و بین المللی تمرکز یابد:

- افزایش ضریب نفوذ دانش و فناوری
- افزایش اثرگذاری و کارآمدی آموزش و ترویج
- توانمندسازی بهره برداران
- تربیت کشاورزان آینده
- پاسخ گویی به نیازهای بخش اجرا
- آینده پژوهی

تدوین برنامه های برش دار 4 ساله در راستای راهبردهای کلان شامل موارد زیر

- 1- برنامه جامع اجرایی سند تحول بنیادین نظام آموزش و ترویج کشاورزی
- 2- تدوین و اجرای نظام جامع آموزش های علمی کاربردی
- 3- اجرای برنامه تربیت کشاورزان آینده
- 4- تعیین نقش و اثربخشی اقتصادی یافته های تحقیقاتی مورد استفاده در عرصه و تبدیل موسسه آموزش و ترویج به مرجعیت جامع در آینده پژوهی، اعلام مخاطرات، راهبردهای آموزش و ترویج دانش و فناوری در بخش کشاورزی

راهبردهای کلان و تخصصی مصوب در جلسه مشترک تاریخ 1401/4/22 مرکز ملی مدیریت منابع ژنتیکی کشاورزی و منابع طبیعی

راهبرد کلان مرکز بایستی در حوزه های زیر با رویکرد مشارکت و تعامل با کلیه ظرفیت های علمی و اجرایی داخلی و بین المللی تمرکز یابد:

- پدافند غیرعامل
 - استانداردسازی و مدیریت منابع ژنتیکی بخش کشاورزی کشور
 - آینده پژوهی
- تدوین برنامه های برش دار 4 ساله در راستای راهبردهای کلان شامل موارد زیر
- 1- تدوین برنامه جامع ایجاد یک نسخه از بانک ژن پشتیبان برای کل ذخایر ژنتیکی کشور
 - 2- تدوین برنامه جامع استاندارد سازی و مدیریت، حفظ و نگهداری ذخایر ژنتیکی در کلیه حوزه های بخش کشاورزی
 - 3- نهایی سازی سامانه جامع منابع ژنتیکی کشور
 - 4- تعیین نقش و اثربخشی اقتصادی منابع ژنتیکی سازمان تات
- و در نهایت تبدیل مرکز ملی مدیریت منابع ژنتیکی کشاورزی و منابع طبیعی به مرجعیت جامع در آینده پژوهی، اعلام مخاطرات، راهبردهای مدیریت، حفظ و نگهداری ذخایر ژنتیکی در کلیه حوزه های بخش کشاورزی